

Structuur bepaalt de functie

Digitalisatie theses 1994-2011

Thesis voorgedragen met het oog op het afstuderen aan het College voor Osteopathische Geneeskunde Sutherland te Amsterdam

Auteurs:

Marjolein C. den Hollander

Guido J. Vos

Paul J. Wetselaar

Promotor:

Clementine Bergmans DO

Mei 2012

Voorwoord

De mens is een ondeelbare eenheid, maar om een thesis te schrijven waar de structuur de functie bepaalt, dan moet je jezelf in heel veel eenheden kunnen opsplitsen.....

Met zijn drieën zijn we bijna een jaar druk doende geweest om ons project, het ontwikkelen van een digitale database met alle theses van College voor Osteopathische Geneeskunde Sutherland (hierna te noemen: College Sutherland) te Amsterdam, tot een goed einde te brengen. We hebben daarmee veel van elkaar geleerd en heel veel kennis vergaard over de meest uiteenlopende onderwerpen. Van vele kanten, zowel binnen als buiten de opleiding, hebben wij steun gehad. Op deze plek willen wij diegenen bedanken. Naar ons idee mag het resultaat er zijn.

Voor u ligt een thesis met een omschrijving over wat wij hebben gerealiseerd en op de website van College Sutherland Amsterdam (www.college-sutherland.nl) treft u "onze" database. Wij zijn er trots op dat wij een structuur hebben neer kunnen zetten, op basis waarvan wij hopen dat in de toekomst de osteopathie in Nederland een nog betere plaats kan gaan innemen.

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inhoudsopgave	3
1. Inleiding	6
2. Probleemstelling en werkwijze	8
2.1 Probleemstelling en afbakening.....	8
2.2 Werkwijze	8
2.3 Taakverdeling	10
3. Historie College Sutherland Amsterdam.....	11
4. Het format	13
5. Het format in de praktijk.....	14
6. Constateringen rondom de omgang met thesis binnen de opleiding	15
7. Constatering rondom de inhoud van de theses.....	16
7.1. Algemeen	16
7.2. Dirigerende disfunctie.....	17
7.3. Pathologie	18
7.4. Literatuurverdieping	19
7.5. Schrijfwijze	20
7.6. Gebruikte literatuur	20
7.7. Eindresultaat.....	21
8. Constateringen in relatie tot de aanbevelingen.....	23
9. Plagiaatpreventie	24
10. Slotbeschouwing	25
11. Conclusies	27
12. Aanbevelingen	29
12.1. Aanbevelingen aan College Sutherland & NACO	29
12.2. Aanbevelingen voor het vakgebied.....	29
TABELLEN OVERZICHT	31
LITERATUURLIJST	32
Boeken:	32
Theses:	32
Internet bronnen:	37
Overige bronnen:	37
BIJLAGEN.....	39

Bijlage 1. Opzet structuur website	40
Bijlage 2. Format en bijbehorende werkinstructie.....	44
Bijlage 3. Overzicht (websites) opleidingen osteopathie	47
Bijlage 4. Overzicht aanbevelingen uit de bestudeerde theses	51
SAMENVATTING	71
ABSTRACT	73
RÉSUMÉ	74

“Het informatietijdperk heeft veel goeds voor de mens in petto en ik zou graag willen dat we de uitdaging die het presenteert zouden aankunnen. Maar het is van het allergrootste belang om in te zien dat informatie – in de betekenis van ruwe data – geen kennis is, dat kennis nog geen wijsheid is en dat wijsheid ook geen vooruitzien is.

Maar informatie is wel de noodzakelijke eerste stap voor dit alles.”

Arthur C. Clarke

1. Inleiding

Als we het groot woordenboek der Nederlandse taal, de Van Dale, openslaan wordt bij het woord "Osteopathie" de volgende definitie gegeven: "*Geneeswijze die alle ziekten van orthopedisch standpunt beziet en van daaruit tracht te genezen (gebaseerd op de theorie van Andrew Taylor Still dat het lichaam in normale omstandigheden en bij goede voeding zelfgenezende stoffen kan produceren tegen ziekte)*" (Geerts e.a., 1999).

De vraag is of dit wel de omschrijving is die de osteopathie in Nederland recht doet en of de omschrijving wel dekkend is. Doordat de osteopathie relatief kort in Nederland bestaat en de informatie nog immer beperkt publiekelijk wordt gemaakt, zal een dergelijke omschrijving niet snel wijzigen.

Naar ons idee is er een enorme hoeveelheid aan informatie over het nut van de osteopathie en de toepassingsmogelijkheden, echter die informatie wordt tot op heden nauwelijks publiekelijk ontsloten. Tijdens onze co-therapie spraken wij met de heer R.K. Muts DO en DM, directeur van het College voor Osteopathische Geneeskunde Sutherland Amsterdam (College Sutherland), hij gaf aan dat er de wens bestond te komen tot een databank met de verschillende theses van de afgelopen jaren. Hierover filosoferend kwamen wij tot de conclusie dat door het publiekelijk ontsluiten van de theses, waarbij per thesis een samenvatting wordt opgesteld, de kennis over de osteopathie in brede zin kan worden vergroot. Immers door het ontsluiten van de onderzoeksresultaten kan mogelijk een versterking van de positie van de osteopathie binnen de maatschappelijke kaders binnen Nederland worden bereikt, waardoor het vakgebied ook een groter draagvlak krijgt.

Het doel van dit afstudeerproject is derhalve het inventariseren en samenvatten van de tot en met 2011 geschreven en verdedigde theses van College Sutherland Amsterdam. Hierbij is een digitale database ontwikkeld ter bevordering van de intercollegiale osteopathische kennisuitwisseling. Deze database is onderdeel geworden van de website van het College Sutherland Amsterdam. Van alle samenvattingen is vervolgens een analyse gemaakt op basis waarvan diverse adviezen worden gegeven met betrekking tot de osteopathie, de ontwikkeling van het vakgebied en de opleiding.

Benadrukt wordt dat de database eigendom is van College Sutherland Amsterdam. Dit afstudeerproject is uitgevoerd in opdracht van en namens College Sutherland Amsterdam. De publicatie, inhoud en onderhoud van de website zijn de verantwoordelijkheid van het College Sutherland Amsterdam.

Bij het lezen van deze thesis wordt eerst een nadere toelichting gegeven op de probleemstelling, de gebruikte werkwijze, de taakverdeling en de exacte afbakening van het project. Vervolgens gaan we enigszins terug in de tijd, met een toelichting over de historie van de osteopathie in Nederland en de historie van de opleiding van College Sutherland Amsterdam.

Na de historie wordt een weergave gegeven van diverse constatering die wij hebben gedaan tijdens het doorlezen en analyseren van de ruim 100 theses, waarvan 66 casestudies. Op basis van de constatering worden aan het einde van deze thesis een aantal conclusies weergegeven. Aan de hand van deze conclusies sluiten wij af met diverse aanbevelingen.

Na de aanbevelingen treft u uiteraard de literatuurlijst en de bijlagen. Wij willen benadrukken dat wij de ruim 100 opgestelde samenvattingen niet opgenomen hebben in dit document. Het toevoegen van enkele honderden pagina's aan papierwerk is

geen meerwaarde, immers het doel is om meer gebruik te maken van de digitale media. Om die reden verwijzen wij voor de database met theses en de bijbehorende samenvattingen naar de website van College Sutherland Amsterdam.

2. Probleemstelling en werkwijze

2.1 Probleemstelling en afbakening

Binnen de osteopathie in Nederland is geen centrale database voor het publiek maken van de onderzoeksresultaten van de verschillende theses en casestudies die geschreven zijn voor de afronding van de opleiding osteopathie. Door het ontbreken van een dergelijke database is het niet tot nauwelijks uitnodigend voor osteopaten en andere stakeholders om de kennis uit de theses te vergaren en te gebruiken. Door het beperkt delen van deze kennis wordt het voor een relatief jong vakgebied, met een beperkte groep beroepsbeoefenaars in Nederland lastig om het vakgebied osteopathie te versterken binnen het maatschappelijk krachtenveld.

Het doel wat voor ogen stond bij aanvang van dit project, was het inventariseren en samenvatten van de tot op heden (2011) in opdracht van College Sutherland Amsterdam geschreven theses, met als doel het aanleggen van een digitale database, ter bevordering van intercollegiale osteopathische kennisuitwisseling.

De subdoelstellingen die wij hierbij voor ogen hadden waren:

- het verkrijgen en vergroten van de persoonlijke kennis over de uiteenlopende onderwerpen
- aanbevelingen aan de verschillende opleidingen osteopathie ten aanzien van eventuele verbindingen tussen onderwerpen, binnen de beroepsgroep osteopathie, maar ook - zo mogelijk - van osteopathie en mesologie.
- aanbevelingen aan de verschillende opleidingen osteopathie ten aanzien van het uitzetten van toekomstige thesisonderwerpen bij osteopaten in opleiding.
- aanbevelingen aan het Nederlandse Vereniging voor Osteopathie (NVO) en Nederlands Register voor Ostopathie (NRO) over mogelijkheden voor externe contacten, zoals bijvoorbeeld patiëntenverenigingen en verzekeringsmaatschappijen
- aanbevelingen aan de verschillende opleidingen osteopathie ten behoeve van de public relations van de opleiding osteopathie

We benadrukken dat het doel van dit project, niet zozeer de versterking van het vakgebied te realiseren is, maar meer de basis hiervoor te ordenen en beschikbaar te stellen. Op een dergelijke wijze dat door de opleiding van College Sutherland, het Nederlands Academisch College voor Osteopathie (NACO), de NVO en het NRO op een eenvoudiger wijze kennis kan worden ontsloten ten behoeve van public relations activiteiten en achtergronden voor de gesprekken en onderhandelingen met patiëntenverenigingen, verzekeraars en ministeries.

Daarnaast benadrukken wij dat het ontsluiten van de kennis niet tot doel heeft dat er door patiënten meer zelf gedokterd gaat worden, het is puur om globale kennis beschikbaar te stellen op een wijze dat potentiële patiënten erop worden geattendeerd dat osteopathie mogelijk een meerwaarde voor hen kan zijn (www.thuisarts.nl). Om het "zelf dokteren" te beperken, wordt voor het brede publiek de samenvatting en een aantal kernbegrippen openbaar. De volledige thesis is alleen voor studenten aan de opleiding College Sutherland Amsterdam en afgestudeerde osteopaten, op een besloten website, beschikbaar.

2.2 Werkwijze

Nadat door het College Sutherland en het NACO goedkeuring was gegeven aan dit project is begonnen met het opvragen van alle theses (inclusief casestudies) bij het

College Sutherland. Helaas bleek dat er geen eenduidig overzicht was van alle theses van de afgelopen 15 jaar. Tevens waren niet alle theses meer beschikbaar in de bibliotheek. Door de jaren heen zijn er mogelijk diverse theses uitgeleend en niet meer teruggebracht. Van de 142 afgeronde theses bleken er her en der door het gebouw 118 aanwezig te zijn.

De theses zijn geïnventariseerd en tezamen met de opleiding zijn de adresgegevens van nagenoeg alle oud-studenten achterhaald.

Parallel aan dit traject werd er tevens gewerkt aan de ontwikkeling van een standaard format waarin alle theses moesten worden samengevat en geanalyseerd. Dit traject staat in een separaat hoofdstuk over het format. In dit hoofdstuk wordt het format ook nader toegelicht aangezien toekomstige afstudeerders voortaan ook dit document worden geacht aan te leveren bij het inleveren van de thesis.

Om tot een digitale versie van alle theses te komen zijn in eerste instantie alle oud-studenten via een email aangeschreven met het verzoek om de thesis in digitale vorm aan ons toe te zenden. Ondanks enkele rappel mails kwam hier slechts een kwart van de theses mee beschikbaar, waarvan gelukkig wel een groot aantal van de ontbrekende theses. Tevens werden een drietal hardcopy theses aangeleverd, welke nog ontbraken. Uiteindelijk zijn er nu van 7 theses geen digitale en/of hardcopy versie meer beschikbaar.

In de eerste maanden van het project werd door ons met enige regelmaat overlegd met enkele collega studenten van de opleiding mesologie. Ook zij waren met een vergelijkbaar project aan het werk. Ons gemeenschappelijke doel van de samenwerking was te komen tot informatie uitwisseling over de bevindingen in beide vakgebieden, waarbij mogelijk dwarsverbanden zouden kunnen worden gelegd tussen de bevindingen in de verschillende theses. Hiermee zouden wij elkaar kunnen versterken. Echter na verloop van tijd bleek dat er grote verschillen zaten tussen de verwachtingen van beide partijen. Helaas is het niet gelukt de projecten parallel aan elkaar te houden, maar in verband met het bereiken van de door ons zelf gestelde doelen en tijdspaden was continuering niet meer mogelijk.

Na overleg met de opleiding en de promotor is het format vastgesteld. Vervolgens kon het lezen beginnen. In totaal moesten 100 theses worden doorgelezen. Er waren namelijk vijf oud-studenten die met gegronde reden bij de opleiding aan hadden gegeven dat er bij voorkeur geen publicatie zou plaatsvinden, daarnaast waren er 30 theses naar het oordeel van de opleiding College Sutherland niet publicatiewaardig. Deze 100 theses zijn over de drie auteurs van de onderhavige thesis verdeeld en kon het lezen en samenvatten beginnen. Nadat alle theses waren samengevat, zijn de theses en bijbehorende samenvattingen, onderling uitgewisseld zodat uiteindelijk alle samenvattingen bij alle drie de auteurs zijn langs geweest. Dit om de uniformiteit te waarborgen.

Inmiddels was - in eerste instantie voor ons zelf - een eenvoudige website opgezet om de informatie met elkaar te delen via de digitale snelweg. Deze website is meer een "werkwebsite" geweest. Lopende het traject bleek namelijk dat College Sutherland zelf de eigen webpagina zou gaan uitbreiden, waarin dit project kon worden opgenomen. Om die reden heeft er enkele malen overleg plaatsgevonden met de webdesigner. Op dit moment, tijdens het schrijven en ter perse gaan van deze thesis, is de website nog niet openbaar. Er is echter toegezegd dat deze tijdens de verdediging van dit afstudeerproject gepresenteerd kan worden.

Na het administratieve gedeelte van samenvatten, inscannen van ongeveer 75 theses, het weer in elkaar zetten van deze documenten en voorbereiden van alle documentatie zijn we begonnen met de analyse van de verkregen data. De resultaten van deze informatie analyse zijn opgenomen in de hoofdstukken met constatering. Op basis van de constatering zijn wij uitgekomen op een aantal conclusies en aanbevelingen.

2.3 Taakverdeling

Tijdens het project om tot deze thesis te komen, is er door ons voor gekozen de taken zo gelijk mogelijk te verdelen. De inventarisaties, de overleggen en het ontwikkelen van de formats is door ons drieën gezamenlijk opgepakt. De te lezen theses zijn gelijk verdeeld, waarbij aangetekend dat de formats door beide anderen zijn gelezen ten behoeve van de uniformiteit. Voor de externe contacten, enerzijds de oud studenten, anderzijds de webdesigner hebben wij de verantwoordelijkheden verdeeld. Vervolgens is er voor gekozen om de analysegegevens gezamenlijk te bespreken, waarna het schrijven van de hoofdstukken wederom is verdeeld. Uiteindelijk is de eindredactie door één van ons uitgevoerd om uniformiteit in schrijfwijze te creëren.

3. Historie College Sutherland Amsterdam

Alvorens te komen tot de historie van het College voor Osteopathische Geneeskunde Sutherland Amsterdam, wordt teruggegaan naar de oorsprong van het vak osteopathie. De osteopathie is begonnen in de Verenigde Staten, waar arts Andrew Taylor Still (1828-1917) in 1892 de "American School of Osteopathy" (ASO) stichtte te Kirksville (Ree e.a., 2000).

Het osteopathisch concept is bedacht door Still. De naam osteopathie komt van "osteon"(Grieks: bot) en "pathos"(Grieks: lijden); aangezien Still met het zogenaamde "bone-setting" begonnen is. Osteopathie omvat de volgende principes:

- Het lichaam functioneert als één geheel
- Er is een samenhang tussen structuur en functie
- Het lichaam bezit zelfregulerende mechanismen die ziekten kunnen overwinnen. De behandeling is gericht op herstel van de zelfregulerende krachten.

De principes zijn gebleven, de toepassingen hebben zich uitgebreid. Één van die uitbreidingen is de osteopathie in het craniale bereik. Hiervan is W.G. Sutherland (1873-1954), leerling van A.T. Still, de grondlegger. Hij ontdekte en beschreef de bewegingen van de schedel.

Inmiddels is de osteopathie in de Verenigde Staten volledig erkend als gereguleerd beroep. Ongeveer 40.000 osteopaten werken daar als Doctor of Osteopathy (DO). De osteopathie is in de Verenigde Staten voornamelijk op het bewegingsapparaat gericht en de behandelmethoden zijn meer een verfijnde vorm van chiropractie (Ree e.a., 2000).

Het was de Britse John Martin Littlejohn (1865-1947), student en later docent aan de ASO, die osteopathie in 1917 naar Europa bracht. Hij stichtte de "British School of Osteopathy" in London.

In 1957 volgt de stichting van "L'Ecole Francaise d'Ostéopathie" in Parijs. In 1960 volgt er in Engeland nog een opleiding voor osteopathie: "Ecole Européenne d'Ostéopathie" in Maidstone.

In Europa wordt dezelfde titel DO gebruikt voor afgestudeerde osteopaten, echter hier betekent de titel "Diploma in de Osteopathie". De osteopathie in Europa vormt een zelfstandige tak van geneeskunde, die zich richt op alle functionele stoornissen van alle weefsels en wijkt hiermee af van de oorspronkelijke vorm uit de Verenigde Staten.

De oorsprong van College Sutherland Amsterdam ligt bij de in 1957 begonnen opleiding "L'Ecole d'Ostéopathie" in Parijs. Deze is in een later stadium gesplitst in Andrew Taylor Still Academie (ATSA) en Instituut William Garner Sutherland (IWGS). De ATSA heeft een eigen ontwikkeling doorlopen in Frankrijk en Duitsland. De ATSA is uiteindelijk in 1989 in Nederland terecht gekomen. Het IWGS is, na een afscheiding, naar België (Antwerpen) gegaan. Indertijd heette dit reeds College Sutherland. In de periode 1985-1986 is deze opleiding naar Nederland gegaan. Hiermee was in 1986 de osteopathie feitelijk in Nederland gekomen met de officiële vestiging van College Sutherland Amsterdam. De heer Muts DO en DM is momenteel als directeur en docent verbonden aan de opleiding (diverse internetbronnen).

In 1985 werd in Antwerpen met een Nederlandstalige opleiding gestart en enige tijd later is ook in Nederland en Duitsland een afdeling opgericht. Momenteel is het College Sutherland het belangrijkste opleidingscentrum voor osteopathische geneeskunde in Europa.

Sinds 1986 zijn er een kleine 150 osteopaten afgestudeerd aan het College Sutherland in Amsterdam. Dit is gemiddeld ongeveer 10 osteopaten per jaar. Een klein deel van deze osteopaten is verbonden aan de opleiding als docent. Op deze wijze wordt de gedoeerde stof beter afgestemd op de dagelijkse praktijk waarin de studenten later terecht zullen komen. De studenten krijgen dan ook een combinatie van theorie en praktijkles.

Sinds 1991 geeft College Sutherland Amsterdam les in haar huidige eigen gebouw, waar opleiding en praktijk elkaar dagelijks ontmoeten. De opleiding is gevestigd in het Integraal Medisch Centrum, centrum voor complementaire geneeswijzen.

De opleiding ontwikkelt steeds verder. Sinds 2000 kent College Sutherland Amsterdam een co-therapie. Na het laatste jaar van de opleiding en het schoolexamen volgt een jaar co-therapie in het Integraal Medisch Centrum. Hier wordt het beroep osteopathie in de praktijk toegepast onder begeleiding van docenten. Bij iedere te behandelen patiënt wordt de co-therapeut persoonlijk begeleid door een docent van de opleiding, zowel in het onderzoek als in de behandeling. Het doel is de afgestudeerden volledig voor te bereiden op de praktijk.

De opleiding is als volgt opgebouwd:

- vijf jaar colleges in theorie- en praktijkvakken met bijbehorende tentamens
- schoolexamens in het laatste lesjaar, voorafgaand aan de co-therapie
- het eindexamen (casuïstiekexamen) volgt na het jaar co-therapie aan het Integraal Medisch Centrum
- het schrijven van een thesis. Hiertoe dient binnen een periode van 1,5 jaar in geval van een casestudie, of bij een onderzoek binnen 3 jaar een eindwerk te worden ingediend. Een casestudie is gekoppeld aan het co-therapiejaar, en gekoppeld aan patiëntenverslagen, ervaringsverslagen en beoordelingsverslagen

Het eerste onderdeel van het eindexamen (schoolexamen) wordt afgenomen door de examencommissie van de opleiding College Sutherland. (examenreglement, 2011)
De onderdelen casuïstiekexamen en verdediging thesis van het eindexamen worden afgenomen door de examencommissie van het Nederlands Academisch College voor Osteopathie (NACO).

Het College Sutherland heeft vestigingen in Parijs, Berlijn, Hamburg, Wiesbaden, Ulm, Antwerpen, Namen en Amsterdam. Hierdoor is het College in staat een brede kennis en ervaring uit te wisselen en heeft het College een uitgebreid pedagogisch arsenaal aan didactische middelen.

Het College Sutherland bezit haar zelf ontwikkelde, unieke concept van onderwijs, waar niet alleen technieken worden aangeleerd maar waar de student wordt opgeleid tot autonoom practicus.

4. Het format

Het format is tot stand gekomen aan de hand van universitaire richtlijnen, om zo een kwalitatief hoogwaardig format samen te stellen, waarbij het doel is om een bruikbaar sjabloon te hebben voor de eindwerken osteopathie en deze te kunnen plaatsen in de database. Tevens is er gezocht op de internetsites van andere opleidingen osteopathie, zoals de Akademie für Osteopathie (AFO), om te onderzoeken welk format daar wordt gehanteerd. Een overzicht van de geraadpleegde websites is terug te vinden in bijlage 3.

De eisen, die aan het format worden gesteld, zijn: een helder overzicht te bieden van de meest relevante informatie van het eindwerk, zoals de titel, de auteur(-s), de promotor(-s), de probleemstelling, het abstract en de aanbevelingen. Een andere eis is het vergroten van de vindbaarheid van het eindwerk, hiervoor zijn de sleutelwoorden bedoeld om de woorden welke het meest tot het besproken onderwerp behoren weer te geven en hiermee de zoekfunctie en vindbaarheid te vergroten. De laatste belangrijke eis is dat het format voor alle theses uniform is, dus zowel geschikt is voor “casestudies” als voor “afstudeerprojecten”.

De beschikbare en goedgekeurde eindwerken zijn verwerkt in de formats. Om de continuïteit van de database in de toekomst actueel en eenduidig te houden is er een voorbeeld format ingevuld met een leeswijzer, opdat het voor de afstuderende osteopaat helder is, hoe het format ingevuld dient te worden.

Om tot een goed format te komen is er naast inhoudelijk onderzoek ook getoetst op bruikbaarheid en eenduidigheid met betrekking tot hetgeen dat wordt verlangd om in te vullen. Hiervoor zijn er een vijftal formats van vijf dezelfde theses apart door ons ingevuld om te bezien of er hiaten in het format zaten.

Het format is positief bekritiseerd en goedgekeurd door promotor en de directie van het College Sutherland Amsterdam, waarna er kon worden aangevangen met lezen van de theses en het invullen van de formats.

Naast de kladversies is pas het vierde format door ons waardig genoeg bevonden om te gebruiken voor de digitale ontsluiting. Het definitieve voorbeeld-format met leeswijzer is te vinden in bijlage.

5. Het format in de praktijk

In de eerste 2 maanden van 2012 is het format in de praktijk uitgetoet. Het voor dit project opgestelde format is via de opleiding aan de studenten die in februari 2012 de thesis hebben verdedigd voorgelegd. Hiertoe heeft de opleiding een vanuit het project opgestelde brief opgenomen in de opleidingsnieuwsbrief.

De keuze om in februari reeds de studenten te benaderen, terwijl dit project nog niet is afgerond, ligt in het feit dat het project is afgebakend tot en met 2011. Tevens was het nuttig als proef om te verifiëren of het format met leeswijzer duidelijk is, gezien de continuering van het project. Het invullen van het format is (nog) geen verplichting voor de studenten, het staat niet voorgeschreven in het examenreglement. Dit is mogelijk de verklaring dat slechts 3 van de 6 benaderde afstudeerders ons een ingevuld format hebben geretourneerd. Slechts een zestal afstudeerders is benaderd vanwege het voor dit project ontbreken van de juiste contact gegevens van de overige vier.

Geconstateerd is dat de 3 retour ontvangen formats, ondanks de toelichting, niet met veel nauwkeurigheid en zorg zijn ingevuld. Hierop is geverifieerd of alle punten in het format en de bijbehorende toelichting voldoende helder waren. Naar onze inschatting is één en ander helder omschreven in de toelichting. Vanuit de studenten waren er ook geen vragen gesteld met betrekking tot het format. De 3 studenten van wie een ingevuld format is terug ontvangen zijn benaderd voor een korte toelichting op de wijze van invullen. Van twee van hen is een daadwerkelijke reactie gekomen. Hieruit bleek dat zij geen problemen hadden gehad met het invullen. De leeswijzer was over het algemeen helder, maar wellicht nog meer "idiot proof" te maken. Het invullen kostte ongeveer 20 minuten.

Uit de feedback die werd gegeven op het format bleek dat een bepaald onderdeel van het format onduidelijk was, bovendien was dit punt van geen toegevoegde waarde. Om die reden is er voor gekozen het punt "besproken therapieën" te schrappen. Daarnaast werd aangegeven dat enkele voorbeelden in het format een pre zouden zijn, deze zijn eveneens toegevoegd.

Om in de toekomst de database op niveau en accuraat te houden, wordt geadviseerd aan de opleiding om studenten te verzoeken naast een hardcopy versie, de thesis digitaal aan te leveren. Ook wordt de afstuderenden gevraagd een format, inclusief abstract, in te vullen over de door hen afgeronde thesis. Hiervoor is door College Sutherland het e-mail adres: thesis@college-sutherland.nl opengesteld.

6. Constateringen rondom de omgang met thesis binnen de opleiding

In dit hoofdstuk worden enkele constatering en omschreven die met name betrekking hebben op het procedurele vlak. Het gaat hier nog niet over de inhoud van de theses, maar puur over de procedurele kant.

De eerste constatering die werd gedaan nadat het project werd aangevangen was dat er officieel wel een centrale plaats is waar de theses zijn opgeslagen, maar dat een groot deel van de theses daar niet aanwezig waren. Het is voor "ons" osteopaten natuurlijk niet ons vak om administratie en archief te voeren, maar voor een vakgebied is het goed op orde houden van een dergelijk archief van cruciaal belang. De eindverantwoordelijkheid van het bijhouden van voorgenomd archief ligt bij het NACO. Niet eens zozeer vanuit juridisch perspectief voor de verantwoording naar de autoriteiten, maar zeker ook voor de verspreiding en beschikbaarheid van informatie en kennis die uit de theses voortvloeit.

Ondanks dat er in de examenreglementen helder is omschreven dat een thesis in tienvoud moet worden ingediend, bestaat bij ons het vermoeden dat er momenteel geen strikte check plaatsvindt op deze aanlevering. Er wordt dan ook geadviseerd om vanuit het NACO strikter toe te zien op de wijze van indiening. Tevens is het advies om een procedure op te stellen waarbij één exemplaar van de thesis voortaan in een afgesloten ruimte wordt opgeslagen, welke niet voor derden toegankelijk is. Op deze wijze kan worden voldaan aan de eis om de documenten voor tenminste 25 jaar beschikbaar te houden (examenreglement). Het andere document kan uiteraard in de bibliotheek beschikbaar worden gesteld, waarbij wij adviseren strikter toe te zien op de uitleen van deze documenten. In onze aanbevelingen hebben wij een nader advies over het opstellen van een checklist.

Lopende het project was reeds aan de opleiding geadviseerd een centrale, digitale plek waar enkel de theses verzameld worden te creëren. Hier is adequaat door de opleiding op geanticipeerd door een apart mailadres te openen voor de digitale versies van de theses.

Gedurende het project werd op een gegeven ogenblik een dertigtal theses geschrapt. Deze theses waren in de optiek van de opleiding niet publicatiewaardig. De reden om de documenten niet publicatiewaardig te verklaren is ons niet medegedeeld. Wij adviseren aan de opleiding College Sutherland om heldere criteria op te stellen op basis waarvan thesis die vanaf 2012 worden aangeleverd wel of niet publicatiewaardig zijn.

7. Constatering rondom de inhoud van de theses

Tijdens dit project zijn ruim 100 theses doorgelezen. Uiteenlopende kwaliteit viel op. In dit hoofdstuk worden diverse constateringingen met betrekking tot de inhoud weergegeven, waarbij wordt benadrukt dat deze theses niet door ons op inhoudelijke onjuistheden zijn getoetst.

7.1. Algemeen

Tijdens de inventarisatie kwam naar voren dat er geen eenduidige openbare registratie bij de theses is of deze voldoende, onvoldoende of juist heel goed zijn gekwalificeerd. Het ontbreken van een dergelijke kwalificatie brengt met zich mee dat studenten en/of osteopaten, maar naar de toekomst toe ook andere stakeholders, een dergelijk document moeilijker op waarde kunnen schatten. Het registreren van de, bij de theses behorende cijfers of eventueel globale waarderingen, kan naar de toekomst een beter beeld geven over de waarde van een thesis. Benadrukt wordt dat bij de huidige opzet van de database hier geen rekening mee is gehouden. Aan de opleiding College Sutherland wordt derhalve geadviseerd op dit punt nog een check uit te voeren in de huidige database.

Binnen de examenreglementen is er een duidelijk onderscheid tussen de thesis en de casestudie. Niet alleen in doorlooptijd, maar ook op het vlak van voorwaarden. De voorwaarden zijn helder verwoord. Echter bij de toetsing van de theses en casestudies aan de voorwaarden blijkt dat meer dan de helft van de documenten niet voldoet aan de voorschriften. In veel gevallen zijn het heel eenvoudige lay-outtechnische zaken, zoals het ontbreken van het jaartal van publicatie op de titelpagina, of de voorgeschreven tekst is niet correct opgenomen. Daarnaast zijn er diverse theses (inclusief de casestudies) dubbelzijdig afgedrukt. Dat zijn relatief kleine punten, echter ook serieuzere zaken zoals het ontbreken van de samenvatting komen voor. Inmiddels zijn voor alle theses in de database alsnog samenvattingen opgesteld en beschikbaar. Een deel van de geconstateerde onvolkomenheden kunnen worden voorkomen door in het examenreglement het onderscheid tussen thesis en casestudie sterker te benadrukken, of juist een aantal detailverschillen gelijk te trekken.

In de praktijk blijkt dat 1 op de 3 (35 procent) studenten kiest voor een thesisonderzoek en 2 op de 3 (65 procent) voor een casestudie. De thesis onderzoeken hebben als voordeel dat deze een brede bijdrage leveren aan het vakgebied doordat er sprake is van een feitelijke verbreding van de literatuur. Casestudies daarentegen zijn gebaseerd op relatief kleine onderzoeksgroepen, waar gewerkt wordt met een kleine gerichte steekproef, waarbij vooral de diepte van het onderwerp wordt opgezocht (Verschuren e.a., 2003).

Hierdoor kunnen op basis van casestudies geen veralgemeniseerde conclusies worden getrokken met betrekking tot het vakgebied. Deze verbreding voor het vakgebied is wel een resultante van een literatuur of thesis onderzoek.

Tot op heden zijn er slechts een zeer beperkt aantal groots opgezette onderzoeken opgezet op basis waarvan een vergelijking kan worden getrokken met de reguliere behandelmethoden. Dat is mede verklaarbaar vanuit het gegeven dat het afstudeerproject moet worden uitgevoerd "in de eigen tijd" van de student. Hierdoor wordt de investering in uitgebreider onderzoek een kosten-baten afweging. Het ontbreken van budgetten voor "promotie-onderzoeken" beperkt momenteel de doorgroei van het vakgebied binnen Nederland. Het staat niet stil, maar door sterk te investeren in onderzoek kan het vakgebied zich sterker profileren. Door het sterker profileren kan de opleiding meer interessant worden en zullen gesprekken met

patiëntenverenigingen en verzekeraars vanuit een ander perspectief gevoerd kunnen worden.

Op dit moment is voorgeschreven in het examenreglement dat "de tekst wordt als één geheel aangeboden. Dat wil zeggen de co-therapieverslagen (patiëntenverslagen en ervaringsverslagen) en de casestudie. De beoordelingsformulieren en andere begeleidende geschriften worden als bijlage opgenomen." Aangezien deze documenten niet bestemd zijn voor publicatie op de site, zijn deze uit de digitale versies verwijderd. Wij adviseren de opleiding College Sutherland dit punt in het examenreglement aan te passen naar bijvoorbeeld: "De tekst wordt in eenmaal aangeboden en dient te bestaan uit twee aparte documenten....."

Het is wellicht een vreemde constatering, maar bij het invullen van de formats en het opslaan van de theses werden er theses aangetroffen waar de titel dusdanig lang was, dat deze niet als geheel als bestandsnaam kan worden gebruikt. Een goede titel moet natuurlijk de lading van het onderzoek dekken, echter een titel moet ook aanspreken en lezers interesseren. Bij titels die bij een normaal letterformaat al drie regels omvatten, haakt een gemiddelde lezer af. Het advies is dan ook hier binnen de opleiding richting de studenten aandacht voor te vragen.

Tijdens het lezen van de theses is een groot verschil geconstateerd tussen de kwaliteit in schrijven. Nogmaals wordt benadrukt dat het geen inhoudelijk toetsing betreft, echter een verschil in kwaliteit van het schrijven levert ook een verschillend eindproduct op. Uiteraard hebben wij geen toetsing kunnen uitvoeren op de verhouding van de beoordeling van de documenten en de inhoudelijke en schrijft-technische vaardigheden, maar wij kunnen ons wel voorstellen dat dit meeweegt. De kwaliteit van schrijven maakt iemand niet een betere of slechtere osteopaat.

Opvallend is dat in het examenreglement formeel alleen onder het hoofdstuk "Thesis" een passage is opgenomen met betrekking tot de promotor. Onder het hoofdstuk "Casestudie" is dit niet het geval. Er staan in het reglement wel diverse criteria waaraan de promotor dient te voldoen, echter er is niet opgenomen op welke wijze de promotor "verplicht is" te toetsen op de criteria voor aanlevering van de afstudeerprojecten.

7.2. Dirigerende disfunctie

Bij alle theses (casestudies) is nagegaan wat de dirigerende disfunctie was. In diverse gevallen waren er meerdere dirigerende disfuncties. In totaal bleek bij de 66 casestudies sprake te zijn van 77 dirigerende disfuncties, waarbij in bijna een kwart van de gevallen, 22 procent, de rechter nier kwam vaker voor dan de linker (rechts 10x en links 7x).

Het intestinum en het colon werden met respectievelijk 19 en 18 procent eveneens relatief vaak als dirigerende disfunctie aangetroffen. Een totaal overzicht van de waargenomen percentages van omschreven dirigerende disfuncties is opgenomen in tabel 1.

Uit deze resultaten kunnen door het relatief beperkte aantal casestudies geen statistische conclusies worden getrokken. Het betreft enkel opvallende waarnemingen. Alvorens er conclusies aan verbonden kunnen worden dient een grootschaliger onderzoek opgezet te worden, dit valt echter buiten het onderhavige project.

Uit de constatering kan wel worden geconcludeerd dat co-therapeuten op het viscerale vlak meer bevindingen doen dan op het craniale of op het pariëtale. De reden waarom de nieren, het intestinum en de colon zoveel voorkomen zal nader onderzoek moeten uitwijzen.

Ren	22%
Intestinum	19%
Colon (caecum +sigmoid)	18%
Peritoneum Pariëtale Inferior (PPI)	11%
Reciproke Tensie Membraam (RTM)	7%
Omentum minor	2%
Tibia	2%
Duodenum	1%
Lever	1%
Gaster	1%
Enteroptose	1%
Sutura Occipito-Mastoïdea (OM)	1%
Blaas	1%
Occiput	1%
Sacrum	1%
Ovaria	1%
Uterus	1%
Pericard	1%
Clavicula	1%

Tabel 1: Procentuele verdeling van de diverse dirigerende disfuncties (n=78) in de 66 casestudies.

7.3. Pathologie

In totaal zijn 71 pijnklachten dan wel pathologieën beschreven in de 66 casestudies. De meest voorkomende, in ruim 1 op de 5 gevallen, is de wervelkolom. Andere veel voorkomende klachten zijn het bewegingsapparaat en maag-darmklachten. Een totaal overzicht van de waargenomen percentages van omschreven klachten is opgenomen in tabel 2.

Uit deze resultaten kunnen door het relatief beperkte aantal casestudies geen statistische conclusies worden getrokken. Het betreft enkel opvallende waarnemingen. Alvorens er conclusies aan verbonden kunnen worden, dient een

grootschaliger onderzoek opgezet te worden; dit valt echter buiten het onderhavige project.

Aan de opleiding College Sutherland wordt geadviseerd meer sturing te geven bij nieuwe voorstellen van afstuderende studenten naar onontgonnen gebied.

Wervelkolom	21%
Bewegingsapparaat	15%
Maag-darm klachten	15%
Uro-genitaal	14%
Hoofd(pijn, migraine, duizelig)	11%
Hart-bloedvaten	4%
Concentratie	2%
Depressie	1,5%
CVS	1,5%
CRPS	1,5%
PDS	1,5%
COPD	1,5%
Meningitis	1,5%
ADHD	1,5%
Vergiftiging	1,5%
Spraak	1,5%
Slaapstoornis	1,5%
Allergie	1,5%

Tabel 2: Procentuele verdeling van de diverse klachten/pathologieën (n=72) in de 66 casestudies.

7.4. Literatuurverdieping

Ondanks het gegeven dat er in diverse gevallen meerdere klachten dan wel pathologieën en dirigerende disfuncties per casestudie werden omschreven is er per document uiteindelijk slechts 1 literatuurverdieping geweest. De meest voorkomende verdieping is op het gebied van de lage rug bij bijna een kwart van de onderzoeken. Het gebied maag-darm werd met 17 procent daarna het meest beschreven. Een totaal overzicht van de waargenomen percentages van omschreven literatuurverdieping is opgenomen in tabel 3.

Over het algemeen komen de percentages in redelijke overeenstemming met de geconstateerde klachten dan wel pathologieën en dirigerende disfuncties. Beperkte afwijkingen in de percentages zijn verklaarbaar vanuit het gegeven dat in enkele onderzoeken meerdere pathologieën zijn omschreven, terwijl er één (grote lijn in

de) literatuurverdieping per onderzoek is. Een verklaring voor het ontbreken van een één op één relatie kan niet gegeven worden. Een inhoudelijke toetsing van de theses was geen onderdeel van dit project. Het betreft derhalve slechts een observatie.

Lage rug/ (pseudo)-radiculair	22,5%
Maag darm (PDS, colitus, GORZ)	16,5%
Uro-genitaal	14,5%
Hoofd (pijn-migraine-vertigo)	12%
Onderste extremiteiten	9%
Bovenste extremiteiten	8%
Hart-bloedvaten	5%
Basis Bio Regulatie Systeem (BBRS)	3%
N. Vagus	1,5%
Fascieën	1,5%
Psycho-neuroimmunologie	1,5%
Nierfunctie	1,5%
Longfunctie	1,5%
Veno-Lymfatisch systeem	1,5%

Tabel 3: Procentuele verdeling gebruikte literatuur verdieping (n=66) in de 66 casestudies.

7.5. Schrijfwijze

In de voorschriften van het examenreglement onder punt 7.4 is opgenomen dat bij de casestudies de woorden "ik" en "mijn" niet gebruikt dienen te worden. Aangezien het document wordt opgesteld mede door de promotor en namens de opleiding, dient in de casestudies gebruik gemaakt te worden van de woorden "wij" en "ons". Ondanks dit voorschrift wordt in 38,4 procent van de documenten toch gebruik gemaakt van "ik".

In verband met de uniformiteit en kracht van de uitstraling wordt aan het NACO geadviseerd strikter toe te zien op de naleving van de voorgeschreven schrijfwijze.

7.6. Gebruikte literatuur

In alle theses is nagegaan wat het type gebruikte literatuur is. In alle gevallen is gebruik gemaakt van meerdere typen bronnen. Nagenoeg alle theses zijn gebaseerd op een combinatie van wetenschappelijke artikelen, osteopathische boeken en medische boeken. Hierbij aangetekend is opvallend dat zelfs osteopathische boeken niet in alle gevallen in de literatuurlijst voorkomen. Met 96 procent is dit wel, logischer wijs, een belangrijke type bron.

Ongeveer 1 op de 3 theses hebben andere casestudies of theses als bron. Dit is een belangrijk punt van aandacht. Dit betekent dat deze documenten, ondanks de

bepaalde beschikbaarheid met grote regelmaat geraadpleegd worden. Dit geeft echter wel het belang aan van een indicatie van de cijfers of kwalificatie van de documenten. Indien dit niet gebeurt, is het risico zeer aannemelijk dat nieuw onderzoek wordt gebaseerd op ondeugdelijke bronnen.

Tot slot wordt benadrukt dat de syllabi van de opleiding in 55 procent van de gevallen worden gebruikt als bron. In tabel 4 is een totaal overzicht van de procentuele verdeling van de gebruikte type bronnen weergegeven.

Wetenschappelijke artikelen	9 0 %
Osteopathische boeken	9 6 %
Syllabi	5 5 %
Internet	3 3 %
Medische boeken	9 5 %
Casestudies/ theses	2 9 %
Overige (o.a. artikelen en boeken over bijvoorbeeld gegevens verwerking of niet wetenschappelijke aan het onderwerp gerelateerde boeken)	9 2 %

Tabel 4: Percentage van de typen gebruikte literatuur voorkomend in de theses

7.7. Eindresultaat

Bij de casestudies is nagegaan wat het eindresultaat is van de behandelingen. Van de 66 beschreven cases is de belangrijkste constatering dat in geen van de gevallen de klacht na de behandeling is verslechterd. In 4,6 procent van de gevallen is het eindresultaat gelijk gebleven. In 69,2 procent is de klacht gereduceerd, maar nog wel aanwezig. In ruim een kwart van de gevallen (26,2 procent) was de patiënt na afloop klachtenvrij. In tabel 5 zijn voornoemde cijfers schematisch weergegeven. Bij deze uitkomst moet in acht worden genomen dat bij de casestudies de patiënten niet aselekt worden gekozen.

Dit soort cijfers worden momenteel niet tot nauwelijks naar buiten gebracht. Ondanks dat juist zulke goede prestaties, waarbij in 95,4 procent van de gevallen verbeteringen optreden, imponerend kunnen zijn voor patiënten, verzekeraars en andere beroepsgroepen.

Klacht =	4,6%
Klacht >	0,0%
Klacht <	6 9 , 2 %

Klacht vrij	26,2 %
-------------	-----------

Tabel 5: Procentuele verdeling van de behaalde eindresultaten in de 66 casestudies

8. Constateringen in relatie tot de aanbevelingen

"Deze thesis werd geïnspireerd door het hiaat dat door ons in de opleiding osteopathie werd aangevoeld rond een duidelijke positionering van de osteopathie binnen het geheel van de gezondheidszorg" (Ree e.a., 2000). Dit is zomaar een quote uit één van de theses die beschikbaar is. Dit wetenschappelijk onderzoek heeft ook diverse interessante conclusies en aanbevelingen. Er worden aanbevelingen gedaan omtrent nader onderzoek ter versterking en professionalisering van het osteopathisch vakgebied. Uiteraard zijn er ook andere nuttige aanbevelingen zoals in de thesis van J. Zwaan (Zwaan, 2007), waar wordt geadviseerd te werken aan een systeem waar resultaten beter en objectiever in kaart kunnen worden gebracht, omdat de zorgsector meer en meer evidence based werkt.

In nagenoeg alle theses stonden nuttige en in voorkomende gevallen minder nuttige aanbevelingen. Echter kern van de constatering is dat er geen centraal overzicht is met alle aanbevelingen. In de huidig opgezette database zijn de belangrijkste aanbevelingen reeds in kaart gebracht, het kan de osteopathie vooruit brengen indien het NACO, eventueel in nauwe samenwerking met de andere opleidingen in Nederland en omliggende landen deze inventarisatie voortzet en uitbouwt.

Op dit moment vindt geen centrale registratie plaats van de aanbevelingen. Hierdoor blijven de aanbevelingen binnen een beperkt aantal mensen bekend. De waarde van de theses en de daaruit voortvloeiende nieuwe kennis voor de osteopathie wordt niet ontsloten. Het gevolg hiervan is dat het vakgebied niet optimaal gebruik maakt van verworven kennis op specifieke gebieden. Het is derhalve raadzaam de aanbevelingen en conclusies te ontsluiten. Via de website, welke als onderdeel van onderhavige thesis wordt ontwikkeld, zullen de conclusies en aanbevelingen worden ontsloten voor het brede publiek. Het is wel raadzaam deze aanbevelingen op waarde te toetsen. Deze toets is geen onderdeel van onderhavige thesis. Wij adviseren College Sutherland en het NACO een toets uit te voeren op de waarde van de aanbevelingen uit de thesis.

Daarnaast worden er zinvolle aanbevelingen gedaan voor nader onderzoek. Deze kunnen fungeren als ideeën voor studenten. Dit is echter niet als zodanig geregeld. In de bijlage is ter kennisname een overzicht opgenomen van alle aanbevelingen uit de verschillende theses.

9. Plagiaatpreventie

Tijdens het project is tevens gezocht naar voorbeelden van andere opleidingen met overzichten van de afgeronde theses. Deze speurtocht leidde naar diverse Colleges Sutherland, maar ook diverse andere osteopathieopleidingen passeerden de revue. In de bijlage van deze thesis is een overzicht opgenomen van de verschillende websites van diverse opleidingen wereldwijd. Wij claimen geen totaal overzicht, maar hebben wel geconstateerd dat tot dusver College Sutherland Amsterdam de derde opleiding internationaal wordt met een digitale database.

Doordat meerdere opleidingen in hetzelfde vakgebied de theses digitaal ontsluiten, ontstaat enerzijds het risico op plagiaat. Het wordt immers eenvoudiger om teksten te kopiëren en te plakken. Anderzijds wordt het voor de examencommissies en opleidingen makkelijker om te verifiëren of er geen fraude heeft plaats gevonden.

10. Slotbeschouwing

Dit is geen casestudie, dit is geen wetenschappelijk onderzoek. Hierdoor ontstaat natuurlijk de vraag of dit project wel het niveau heeft om te worden gezien als afstudeeropdracht voor de opleiding osteopathie en daarmee het verkrijgen van de titel DO. Uiteraard kan door ons daar geen eindoordeel over worden gegeven, daartegenover staat natuurlijk wel dat wij daar een visie op hebben.

Bij de aanvang van dit project moesten wij zoeken naar waar moeten we beginnen. De stapel door te worstelen theses was groot. Maar de kennis, die wij uit de theses hebben gehaald door ze stuk voor stuk door te nemen en samen te vatten, is van grote waarde voor onze dagelijkse praktijk waar wij reeds als osteopaat werkzaam zijn.

Ook het analyseren van de theses levert veel op. Vanuit de opleiding is natuurlijk bekend dat er reeds veel, heel veel documentatie over de osteopathie beschikbaar is. Maar de praktische voorbeelden die worden geanalyseerd in de verschillende theses geven een hoop nieuwe inzichten voor ons zelf, maar door het ontsluiten via de digitale snelweg ook voor anderen. De database heeft inmiddels een schat aan informatie, welke de komende jaren alleen maar groter kan worden. De opleiding had natuurlijk ook reeds deze schat aan informatie, echter die was beperkter toegankelijk. Het verbreden van de toegankelijkheid maakt dat de osteopathie in Nederland zich beter kan gaan profileren.

Om ook vaker naar voren te komen bij Google en andere zoekmachines, hebben wij de webdesigner gevraagd ook verschillende sleutelwoorden aan de verschillende abstracten en theses te plakken. Gewoon simpele alledaagse begrippen zoals hoofdpijn, lever en lichtflitsen. Dit met als doel dat osteopathie vaker uit de zoekresultaten gaat rollen op het moment dat een potentiële patiënt via het internet alvast naar informatie omtrent therapie zoekt. Uiteraard realiseren wij dat er risico's aan vast zitten. Het thuisdokteren is juist nu begin 2012 een veelbesproken onderwerp. Mede om die reden is er voor gekozen de theses niet integraal beschikbaar te stellen voor derden en slechts voor (student)osteopaten, middels een wachtwoord.

Zoals in het hoofdstuk "constateringen rondom de inhoud" wordt aangegeven, is de inhoud en schrijfkwaliteit van een document niet bepalend voor de kwaliteit van iemand als osteopaat. Onderling hebben wij dit ook ervaren. Elk van ons drieën heeft eigen kwaliteiten. De één is sterker in het analyseren, de ander weer in het lezen en de laatste weer op het inter-persoonlijke vlak. Het voordeel van met meerdere mensen werken aan de thesis heeft dan wel als groot voordeel dat je de kwaliteiten enigszins kunt verdelen om tot een beter stuk te komen. Voor mensen die als eenling afstuderen, bestaat deze optie natuurlijk niet. Dit beïnvloedt de beeldvorming sterk. Dit is echter nietszeggend over de kwaliteit van ons allen als osteopaat.

Uiteraard hebben wij ook op persoonlijk vlak grote progressie geboekt. Het voordeel van een omvangrijk project is immers dat je met zijn drieën werkt, het nadeel van het werken aan een dergelijk groot project is immers ook dat je met zijn drieën werkt. Doordat we dit project met zijn drieën hebben uitgevoerd, konden we elkaar aanvullen op de plaatsen waar dat nodig was. We konden de theorie over karakterstructuren prima in de praktijk uitproberen en ga zo maar door. Uiteraard hebben wij daar veel aan gehad, echter de grootste meerwaarde zat toch vooral in het discussiëren over de verschillende theses. Dit soort intervisie in petit comité levert veel op.

Resumerend kunnen wij stellen dat het project meer is dan alleen een thesis. Dit project heeft ook een feitelijk product in de vorm van een uitgebreide database, waarvan wij voor de inhoud met trots verwijzen naar de website van College Sutherland Amsterdam: "www.college-sutherland.nl". Het product dat op deze website is terug te vinden bestaat uit een database met veel nuttige informatie voor zowel osteopaten, patiënten, (potentiële) studenten en andere belanghebbenden. Op basis van de informatie kan op eenvoudige wijze inzichtelijk gemaakt worden voor mensen die minder bekend zijn met de osteopathie waar de meerwaarde van osteopathie voor de behandeling van bepaalde kwalen gevonden kan worden. Daarnaast biedt het collega-osteopaten mogelijk eye-openers bij het behandelen van patiënten of het beantwoorden van vraagstukken.

11. Conclusies

1. Op dit moment zijn er reeds verschillen tussen de diverse theses en casestudies. Er worden door de verschillen in de voorschriften van het examenreglement tevens fouten gemaakt. Op zich zijn het geen onoverkomelijke fouten, echter door het eenvoudig aanpassen van het examenreglement op dergelijk foutiteiten en het in lijn brengen van de voorschriften kunnen onvolkomenheden in de theses en casestudies worden voorkomen.
2. De inventarisatie van de theses leidde tot een constatering; diverse theses waren niet meer als hardcopy beschikbaar. De voorschriften, zie het examenreglement, stellen dat de theses 25 jaar lang bewaard dienen te blijven. Hiermee wordt niet voldaan aan formele voorschriften.
3. Ongeveer 2 op de 3 theses zijn een casestudie. Casestudies zijn voor de student zeer leerzaam; ook voor actieve osteopaten en andere studenten is de informatie uit een casestudie over het algemeen goed bruikbaar als achtergrondinformatie en verdieping. Voor public relations- en lobby activiteiten zijn casestudies niet bruikbaar vanwege het feit dat ze over slechts één case gaan.
4. 1 op de 3 theses maakt gebruik van andere theses als bron. Door een gebrek aan kwalificatie is het voor studenten niet bekend wat de kwaliteit van de bronnen is. Indien minder goed beoordeelde theses gebruikt worden, is er in feite sprake van een mogelijke inflatie van de kwaliteit van de nieuwe thesis.
5. De inventarisatie, digitalisering en vorming van een database zijn een momentopname. De opleiding College Sutherland heeft voorafgaand aan dit project aangegeven zeer geïnteresseerd te zijn in een dergelijke database. Door de directie werd direct een meerwaarde voorzien. Die meerwaarde is inderdaad gecreëerd. Door het verschaffen van het inzicht in de voorhanden zijnde theses is er een bredere toegang tot de bibliotheek van College Sutherland gecreëerd. De onderzoeken, conclusies en aanbevelingen kunnen dienen als basis voor nader onderzoek, maar ook als informatiebron voor patiënten en andere stakeholders.
Een dergelijke database heeft ook een keerzijde. De keerzijde is dat er nu onderhoud op de database moet plaatsvinden. Het eigendom, beheer en onderhoud is een verantwoordelijkheid van College Sutherland Amsterdam. Om het systeem accuraat te houden zal door de opleiding tijd en middelen geïnvesteerd moeten worden om de database te blijven vullen en onderhouden. Één van de middelen die daartoe is te gebruiken is het updaten van de opleidingsdocumenten en het stellen van enkele additionele voorwaarden hierin aangaande wijze van aanlevering van de thesis. Zaken die de basis vormen voor het up to date houden van het systeem zijn de eis om naast de respectievelijk 10 en 6 exemplaren, voortaan verzoeken ook een digitaal afschrift van de thesis en een format aan te leveren.

6. Door de toename van het gebruik van internet, neemt het risico op het voorkomen van plagiaat toe. Momenteel is er geen procedure omschreven ter preventie van plagiaat.
7. De rol van de promotor is beperkt omschreven. Veel van de onvolkomenheden, welke tijdens dit project zijn geconstateerd, zijn op het gebied van niet volledig nakomen van de voorschriften. Er is in dit project geen causaliteit getoetst tussen de rol van de promotor bij de opleiding enerzijds en de kwaliteit van het voldoen aan de omschreven criteria anderzijds. Echter het gegeven, dat eenvoudige voorschriften als schrijven in de “wij-vorm” niet weg gefilterd zijn voordat documenten worden ingeleverd voor de verdediging, betekent twee dingen:
 - a. Studenten hebben de voorschriften niet goed doorgenomen voordat zij zijn gaan schrijven,
 - b. De promotor heeft de student hierop (waarschijnlijk) niet aangesproken.

12. Aanbevelingen

Op basis van de door ons gedane constatering en de daaruit voortvloeiende conclusies komen wij tot een aantal aanbevelingen. Met betrekking tot deze aanbevelingen willen wij de opleiding met klem adviseren om een structuur te ontwikkelen waarmee het delen van de kennis en aanbevelingen in de toekomst niet blijft bij dit ene project, maar een continue proces wordt. Hiertoe zal de opleiding tijd en middelen moeten investeren, maar naar ons idee zal het rendement hiervan veelvoud opleveren voor het vakgebied. Immers de mens is dan wel een ondeelbare eenheid, kennis is er om gedeeld te worden.

12.1. Aanbevelingen aan College Sutherland & NACO

1. De opleiding College Sutherland wordt geadviseerd de examenreglementen te toetsen, waarbij de voorschriften eenduidiger en in lijn met de NACO voorschriften worden opgesteld waardoor meer helderheid voor de student ontstaat.
2. Aan het NACO wordt geadviseerd het handhaven op de voorschriften uit het examenreglement beter in de procedures te implementeren binnen de werkorganisatie. Dit betreft zowel procedurele, inhoudelijke en lay-out eisen voor de ingediende documenten.
3. In het kader van het behoud van het niveau van de bij dit project opgeleverde database wordt aan het College Sutherland geadviseerd spoedig een procedure te implementeren voor het up to date houden van de digitale database. Hiertoe dient de opleiding werkprocedures op te stellen.
4. In het kader van kwaliteitsbeheer van voornoemde database wordt aan College Sutherland geadviseerd een aantal criteria voor wel of niet plaatsen van theses op te stellen, advies is de huidige database hier eveneens op te laten toetsen. Voorbeelden van toetsingscriteria kunnen zijn het cijfer en het onderwerp.
5. Voor de toekomstige aanlevering van theses wordt geadviseerd aan het NACO strikte criteria te hanteren voor het in behandeling nemen van theses. Naar onze inschatting wordt er momenteel geen strikte procedure gehanteerd voor het aanleveren van de thesis. De toetsingscriteria zijn in principe beschikbaar in het examenreglement. Ook voor de promotor is hier in principe een rol weggelegd. College Sutherland dient ook op dat vlak meer aandacht te geven door middel van een duidelijk instructierichtlijn over de verwachtingen aan het adres van de promotor.
6. Tijdens het inventariseren van de theses bleken er vele theses niet als hardcopy beschikbaar in het archief van de opleiding. Zeven theses zijn, ondanks navraag bij de afgestudeerde osteopaten nog immer niet beschikbaar bij de opleiding. Alle theses die via de afgestudeerden zijn verkregen zijn zowel digitaal én als hardcopy toegevoegd. Hiertoe zijn digitaal ontvangen theses nogmaals afgedrukt en ingebonden. Alle theses, met uitzondering van zeven, zijn nu aan het archief van de opleiding toegevoegd. Aan NACO wordt geadviseerd strikt toe te zien op het compleet houden van het archief van de theses bij de opleiding. Het geldende voorschrift is een bewaartermijn van 25 jaar.

12.2. Aanbevelingen voor het vakgebied

7. Het is raadzaam om een overleg, dan wel wetenschappelijk comité op te richten dat tussen de verschillende opleidingen osteopathie de samenwerking gaat bevorderen. Deze samenwerking zou voor een belangrijk deel moeten

bestaan uit informatie-uitwisseling. Door het relatief eenvoudige traject van uitwisseling van de verworven kennis vanuit de theses en de aanbevelingen, kan worden gewerkt aan een verdere professionalisering van het vakgebied. Door het creëren van meer en vooral betere kennis en onderzoeksresultaten kan een beter draagvlak worden gecreëerd voor de osteopathie binnen de medische zorg. Enkele randvoorwaarden die hierbij verder uitgewerkt moeten worden zijn een uniforme indicering van het niveau van de theses en het in meerdere talen beschikbaar maken van de theses of tenminste de samenvatting, conclusies en aanbevelingen.

8. Op dit moment vindt, voor zover bekend, bij de opleiding College Sutherland geen afstemming plaats over de theses onderwerpen met andere osteopathieopleiding in Nederland en België. Het gebrek aan deze afstemming brengt het risico met zich mee dat er onrechtmatig gebruik gemaakt wordt van theses bij het afstuderen. Benadrukt wordt dat er tijdens dit project geen toets is uitgevoerd op plagiaat, ook wordt vanuit het project benadrukt dat er geen signalen ter zake zijn ontvangen. Wel neemt met het gebruik van internet het risico op plagiaat toe. Echter door het meer openbaar maken van de theses neemt vervolgens de kans om plagiaat te constateren toe, derhalve wordt geadviseerd om bij meer opleidingen de theses digitaal te ontsluiten.
9. Het zwaartepunt van de casestudie-onderwerpen ligt redelijk bij een beperkt aantal onderwerpen. Over deze verschillende casestudies zijn geen dwarsverbanden getrokken. Indien dit wel gedaan wordt, kan de kennis die hieruit wordt verworven breder worden ingezet in PR en lobbyactiviteiten richting stakeholders, zoals patiëntenverenigingen en verzekeraars.
10. Door het ontbreken van studiefondsen is het aantal Nederlandse (afstuderend) osteopaten dat een groots onderzoek opzet zeer beperkt. Hierdoor bestaat het serieuze risico dat het vakgebied enigszins “stil” komt te staan. Het vanuit de opleidingen of beroepsverenigingen organiseren van onderzoeksbudgetten, waarbij ook aan fondsenwerving gedaan kan worden bij ministeries en instituten, kan leiden tot hoogwaardiger onderzoek dan het op dit moment uitgevoerde onderzoek. Om het vakgebied naar de toekomst toe sterker te ontwikkelen dient meer gedegen onderzoek te worden uitgevoerd dat aan wetenschappelijke criteria voldoet. Hierbij aangetekend dat het niveau van het onderzoek leidend is, omdat “officieel” wetenschappelijk onderzoek lastig is, vanwege de positionering van de osteopathie in het maatschappelijk en wetenschappelijk kader op dit moment. Echter om uit de huidige positie door te groeien zal een investering vanuit de beroepsgroep gedaan moeten worden.

TABELLEN OVERZICHT

Tabel 1: Procentuele verdeling van de diverse dirigerende disfuncties (n=77) in de 66 casestudies	19
Tabel 2: Procentuele verdeling van de diverse klachten/pathologieën (n=71) in de 66 casestudies	20
Tabel 3: Procentuele verdeling gebruikte literatuur verdieping (n=66) in de 66 casestudies	21
Tabel 4: Percentage van de typen gebruikte literatuur voorkomend in de theses	22
Tabel 5: Procentuele verdeling van de behaalde eindresultaten in de 66 case studies	22

LITERATUURLIJST

Boeken:

Verschuren, P. en Doorewaard, H., Het ontwerpen van een onderzoek, Nijmegen, Lemma, 2003

Geerts, G. en Boon, C.A. den, Van Dale Groot woordenboek der Nederlandse Taal, 13^e herziene uitgave, 1999

Theses:

Achten P., Het voorkomen van plagiocephalie bij de neonat, NAO, 2000

Admiraal C., Casestudie RSI, College Sutherland, 2003

Beekhuizen C. van en Leeuw C. de, De Osteopathische behandeling van het diafragma, NAO, 1998

Bergmans C., Mediris 5, College Sutherland, 2003

Bergmans M. en Engelen B. van, Kopzorgen, onderzoek naar de mogelijke gevolgen van een vacuümextractie bij kinderen, College Sutherland, 2005

Berning-Dekker A., Is er een osteopathisch verband tussen de knieklachten en de gewichtsafname, College Sutherland, 2011

Block J. de, Casestudie over de behandeling van recidiverende lage rugklachten na HNP-operatie, College Sutherland, 2010

Bok H., Dun J. van en Ligthart A., Onderzoek naar de effectiviteit van osteopathie bij kinderen met ADHD (Attention Deficit Hyperactivity Disorder), College Sutherland, 2002

Brand-Geerdink I. en Levitt-Sanders J., Osteopathie en subfertiliteit bij vrouwen, College Sutherland, 2011

Brouwer A. en Bartlema R., Spierrekking van de oogmusculatuur in relatie tot de rotatie van de cervicale wervelkolom, College Sutherland, 2002

Chaumont S., Trauma een auto-ongeluk, College Sutherland, 2005

Dam-Maertzdorf M., Verbindende wegen van nieren naar psyche en verder, College Sutherland, 2011

Dekker R. en Emmerik van A., Invloed van een mobilisatie van het mesenterium op het hepatisch portaal debiet, geobjectiveerd door Duplex-echografie, College Sutherland, 2005

Deunk A.E. en Nijhoff H., Het effect op de bloeddruk van een direct structurele osteopathische techniek op de rechter nier, College Sutherland, 2003

Dongen G. van, Literatuurstudie naar osteopathische en regulier medische kennis van belang voor de osteopaat die werkt met baby's en peuters van 3 maanden tot 3 jaar, College Sutherland, 2010

Donselaar L. van, Is een osteopathische disfunctie electrodermaal te onderscheiden, College Sutherland, 2003

Dudink-Vermaas C., Casestudie cliënte met pijn in de linkergluteaalregio met uitstraling naar het linkerbeen vanuit een osteopathisch perspectief bekeken, College Sutherland, 2010

Eindhoven S., Erectiestoornis na een laparoscopische radicale prostatectomie en de invloed van osteopathie hierop, College Sutherland, 2005

Elferink E., Voetklachten en een osteopathische behandeling, College Sutherland, 2003

Engelen A., Casestudy over de relatie tussen hoofdpijnklaften en maagklachten na een val op het achterhoofd, College Sutherland, 2011

Es S. van, Osteopathie en voeding, een verkenning naar de betekenis van voeding binnen de osteopathie, College Sutherland 2010

Fijen M., Je hebt mij toch gehoord, College Sutherland, 2000

Fontijne M., Osteopathische behandeling kan stressincontinentie doen verdwijnen, College Sutherland, 2004

Fratzl A., Relaties tussen osteopathische viscerale disfuncties en inzichten uit de psychoneuroimmunologie, College Sutherland, 2007

Gerlag B., Osteopathie bij lage rugklachten, knie- en oogklachten, College Sutherland, 2010

Germans A., Nierptose en interscapulaire pijn, College Sutherland, 2008

Gier M. de, Osteopathie en chronische vermoeidheidsklachten, College Sutherland, 2008

Gottenbos F. en Schenk S., Cranio-Faciale Disfunctie, College Sutherland, 2000

Ham E. ten, Heijden G. van der en Isaak A., Onderzoek naar de effectiviteit van een osteopathische interventie bij kinderen lijdend aan convergent-divergent strabisme, College Sutherland, 2004

Ham Th. van der en Ham-van Veldhuizen E. van der, De invloed van enige osteopathische technieken op de longfunctie, College Sutherland, 2000

Hekman J.A., Anatomische en fysiologische gevolgen van een appendectomie, College Sutherland

Heuperman L., Omgang met druk, College Sutherland, 2003

Hokke L., Een torticollis spasmodicus, College Sutherland, 2010

Hoogland P. en Lindenhuisen van G., CRPS 1 een casestudy, College Sutherland, 2004

Huijnen R., Pilotstudy naar de mogelijke indicatiegebieden van osteopathie binnen een breed spectrum, aan de hand van een retrospectieve studie, College Sutherland 2008

Hundscheid H., Onderzoek naar de waarde van osteopathie bij de behandeling van het prikkelbaardarmsyndroom, College Sutherland, 2003

Jacobsz Rosier H. en Waanders S., Studie naar het effect van een reductietechniek op een 1e of 2e graads uterus prolaps en lage rugklachten, College Sutherland, 2002

Jager K., Osteopathie en dysmenorroe, een pilotstudie, College Sutherland, 2004

Jenniskens M., Voorkeurshouding en Schedelvervorming, College Sutherland, 2010

Jong T. de, Osteopathische benadering van een patiënt met rugklachten en uitstralende pijn in het linker bovenbeen als gevolg van viscerale disfuncties, College Sutherland, 2008

Jorna M., Casestudy Osteopathie bij de behandeling van het prikkelbaardarmsyndroom, College Sutherland, 2005

Jost A., Osteopathie en dysfagie bij ouderen, College Sutherland, 2011

Kalter M., Casestudie over lage rugklachten met irradiatie, bij een dubbelzijdige sacralisatie, na graviditeit, CS, 2008

Kamphuis T., Osteopathie en conceptieproblemen, College Sutherland, 2010

Karels M., Disfunctie als gevolg van vergiftiging, College Sutherland, 2007

Kempen – van Tol S. van en Hendrichs N., Osteopathie en de spuugbaby, College Sutherland, 2005

Kempenaar J., Shinsplints bij hardlopers, College Sutherland, 2008

Kessel P. van, Case study naar de invloed van osteopathie op een patiënt met migraine zonder aura, College Sutherland, 2010

Kind S., Behandeling van het oog en de invloed ervan op de migraineklacht, College Sutherland, 2011

Kloeth M., Osteopathie en Bechterew, een casestudie, College Sutherland, 2008

Klücken A. en Haan M. de, Casestudie naar cryptorchisme, College Sutherland, 2004

Kok S., De scoliose in osteopathisch perspectief, College Sutherland, 2009

Konings H., De dura mater spinalis als een centralconnective device, College Sutherland, 2004

Kort J. de en Mulder W., Twee osteopathie onderwerpen uitgewerkt tot een voorstel om onderzoek te doen, College Sutherland, 2003

Laak E. ter, Casestudie over lage rugklachten bij een operatief gestabiliseerde spondylolisthesis L4-5, NAO, 2003

Lambregts A., Dura mater spinalis en tentorium cerebelli in relatie tot cyclus gerelateerde migraine, College Sutherland, 2003

Landa A., Casestudie lage rugklachten, College Sutherland, 2005

Lemahieu L., Herpes Zoster Thoracalis immunologisch-lymfatische aspecten, NAO, 1997

Logeman E., Relatie disfunctie sigmoid en mobiliteit art. coxofemoralis, College Sutherland, 2000

Meerveld B., De behandeling van een patiënte met depressiviteitsklachten, College Sutherland, 2010

Mur J., Osteopathie en varices; een casestudy, College Sutherland, 2008

Muts R., Bindweefsel en het basisbioregulatiesysteem als aangrijppunt voor osteopatische behandeling, CS Antwerpen, 1994

Mutsaerts D., Invloed van de dunne en dikke darm op de maag. Is er een fysiologische verklaring, College Sutherland, 2007

Noordenne-van Es L. van, Restless legssyndroom, College Sutherland, 2010

Oskam J.H., Wat is de invloed van de osteopathische behandeling van enteroptosis op C.O.P.D., College Sutherland, 2009

Pallat M., Casestudie over de relatie tussen het sigmoid en lage rugpijn met uitstralende pijnklachten, College Sutherland, 2010

Pohle H., Vertigo, College Sutherland, 2009

Post K., Osteopathische behandeling van een patiënte met colitis ulcerosa, College Sutherland 2009

Prins S., De invloed van een osteopathische behandeling van de dura mater, op de motoriek en de sociaal emotionele ontwikkeling van een kind, College Sutherland, 2007

Pronk F., Abdominale druk toename en de vitale capaciteit, College Sutherland, 2000

Ree S. de, Veldstra L., Peeters K., Positie van de osteopathie binnen de gezondheidszorg vanuit historisch en juridisch perspectief een model voor uitsluitingsdiagnostiek, NAO, 2000

Rekveldt P., Osteopathie en prostaatproblematiek, College Sutherland, 2008

Rijn T. van, Wat is het mogelijk effect van een osteopathische behandeling van een patiënt met een adhesive capsulitis van de heup, College Sutherland, 2008

Rodewoldt I., Casestudie over de osteopathische behandeling van een patiënt met chronische obstipatie, College Sutherland, 2010

Roes S., Wat zou de invloed kunnen zijn van osteopathie bij recidiverende urineweginfecties, College Sutherland, 2008

Sanders G.J.C. en Tops S.L.J., Astma bronchiale, College Sutherland, 2005

Smeenk P., Lage rugklachten met irradiatie en ovariumcystevorming, College Sutherland, 2010

Sol G., Osteopathie en stotteren, College Sutherland, 2009

Staps A., Bons R. en Regt J. de, Onderzoek naar de effectiviteit van osteopathie bij de behandeling van periartitis humeroscapularis, College Sutherland, 2004

Stark I., Zwangerschapsgerelateerde bekken en of rugklachten, College Sutherland, 2005

Straeten M. van der en Philips S, Osteopathische evaluatie van de test in langzit bij mensen met een dysfunctie van het ilio-sacraal gewricht, NAO, 1997

Streek E., Pijnklachten ter hoogte van de nek-, schouderregio rechts bij arthrose in het articulatioacromioclavicularis rechts, College Sutherland, 2009

Stuckmann S., De behandeling van een patiënt met buikkrampen voorafgaand aan de menstruatie, College Sutherland, 2004

Sulkers R., Osteopathie en de neuro- endocriene regulatie bij lichamelijke inspanning, College Sutherland, 2010

Theunissen C., Osteopathische visie op bekken- en whiplashklachten, College Sutherland, 2010

Tijssen G.J., Paresthesieën een prikkelend probleem, College Sutherland, 2010

Tintelen, M. van, Onderzoek naar de effectiviteit van osteopathie bij de behandeling van migrainepatiënten, College Sutherland, 2001

Vasconcelos, P., Attention Dificit Hyperactivity Disorder, College Sutherland, 2009

Veen N. van, Osteopathie bij een kind met een pericardiotomie in de medische geschiedenis, College Sutherland, 2007

Verghote C. en Coussement C., Evaluatie inleidend osteopathisch integratief onderzoek, College Sutherland, 2011

Verheul C., Viscerale benadering van rugklachten tijdens een groeispuurt, College Sutherland, 2004

Verstraten E., Osteopathie bij een adolescente met verschillende klachten, College Sutherland, 2008

Vogel M.H., Osteopathie bij chronische dubbelzijdige schouderklachten, College Sutherland, 2011

Volkers A., Casestudie over de relatie tussen de tibia en een drukkend gevoel in het kleine bekken, College Sutherland, 2009

Vugt M., Hernia umbilicalis bij een zuigeling Een osteopathische indicatie, College Sutherland, 2005

Vuurpijl G., Casestudie over chronische liesklachten, College Sutherland, 2005

Wielinga R., Status na extirpatie van het distale colon, College Sutherland, 2011

Winters P., Veneuze klachten in de onderste extremiteit & osteopathie, College Sutherland, 2005

Zandveld J., Kan malaria de oorzaak zijn van een osteopathische disfunctie bij de nieren, College Sutherland, 2005

Ziemens N., Osteopathie bij recidiverende klachten van het rechter bekken, College Sutherland 2011

Zwaan J., Osteopathie bij overmatige slaperigheid overdag, College Sutherland, 2007

Internet bronnen:

www.College-Sutherland.nl

www.College-Sutherland.be

www.College-Sutherland.de

www.thuisarts.nl

<http://NHG.artsennet.nl/actueel/nieuwsartikel/ministerschippers-lanceert-thuisarts.nl.htm>

Overige bronnen:

Examenreglementen [LO 05], College voor Osteopathische Geneeskunde Sutherland, 2011

Protocol casestudie, College voor Osteopathische Geneeskunde Sutherland, 2009

Protocol Beoordeling Jury Casuïstiekexamen, Casestudie & Thesis [NO 06], Nederlands Academisch College voor Osteopathie, 2008

Procedure aanvraag en ontwerp protocol Thesis Osteopathie [NO 07], Nederlands Academisch College voor Osteopathie, 2009

Richtlijnen Thesis Osteopathie [NO 08], Nederlands Academisch College voor Osteopathie, 2010

BIJLAGEN

Bijlage 1. Opzet structuur website

Bijlage 2. Format en bijbehorende werkinstructie

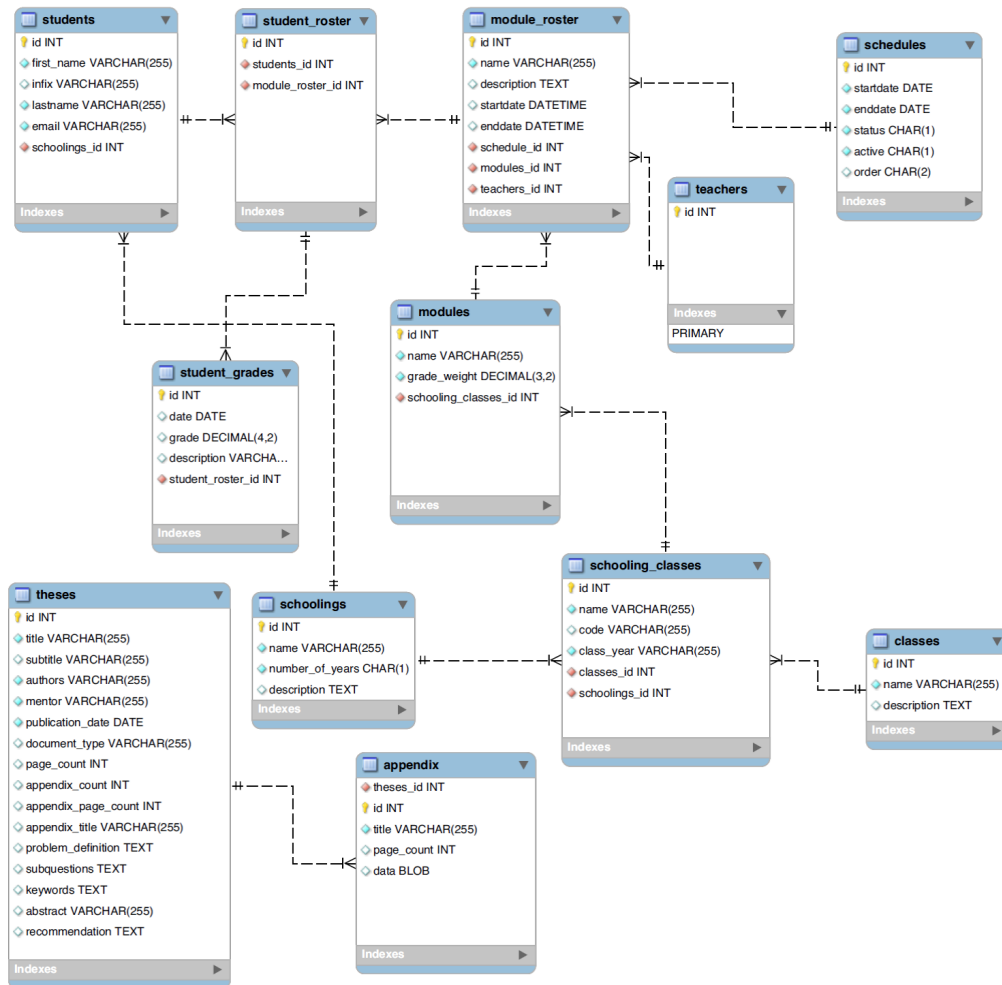
Bijlage 3. Overzicht websites opleiding osteopathie

Bijlage 4. Overzicht aanbevelingen uit de bestudeerde theses

Bijlage 1. Opzet structuur website

Via de webdesigner is de onderstaande structuur ontvangen, welke gehanteerd wordt voor de nieuwe website van College Sutherland Amsterdam. Het onderdeel “thesis” is in de linker onderhoek weergegeven. De gegevens uit het format zullen worden overgenomen. Deze gegevens zijn ook vindbaar via de zoekfuncties op het internet. Tevens is de doorklik zichtbaar naar de thesis, zie hiervoor de stippellijn.

Op de volgende pagina’s zijn enkele schermafdrucken weergegeven van de nieuwe website, inclusief het tabblad “Thesis”.

[Homepage](#)
[Opleiding](#)
[Osteopathie](#)
[Postacademisch](#)
[Nieuws](#)
[Theses](#)
[Studentenlogin](#)

Contact 020 682.35 15
 Routebeschrijving 1052 LT Amsterdam

OSTEOPATHIE
 College Sutherland

Opleiding Osteopathische geneeskunde te Amsterdam
 Het College voor Osteopathische Geneeskunde Sutherland verzorgt een Hogere Beroepsopleiding. Wanneer de opleiding is voltooid en de examens met goed gevolg zijn afgelegd, kan men zich vrij vestigen met een particuliere praktijk. [Lees verder...](#)

[Fulltime opleiding Osteopathie CS](#)
[Parttime opleiding Osteopathie CS](#)
[Master-Degree Osteopathie CS](#)
[Postacademisch onderwijs CS](#)

*Osteopathie
gezondheid in goede handen*

Het laatste Nieuws
 Introductie cursus
 Datum: 14-12-2011

Wat is Osteopathie?
 Het menselijk lichaam voert constant onbeschrijfelijk veel bewegingen uit. De bewegingen die bekend zijn, zijn voornamelijk

Open dagen College Sutherland
 Regelmatig organiseert de opleiding voorlichtingsdagen, waar korte demonstratielessen worden gegeven. Hierdoor

Gereed Start
 QesTime - Windows Inte...
 Opleiding Osteopathie ...
 Fiv. Farmak en schermaf...
 Addbe Reader
 Document1 - Microsoft...
 Internet
 100%
 8:10
 maandag

Theses

Op deze pagina's treft u een aantal samenvattingen van theses geschreven als afstudeeropdracht voor het College voor Osteopathische Geneeskunde Sutherland Amsterdam. De afstudeeropdrachten zijn geschreven onder auspiciën van het Nederlands Academisch College voor Osteopathie (NACO). Het Nederlands Academisch College voor Osteopathie (NACO) is een bestaande stichting die zich bezig houdt met de reglementen Osteopathie en de actualisatie aan de zich vernieuwende wetgevingen.

 Toon rijen

 Zoek:

Jaar	Titel document	Naam auteur	type document	Probleemstelling	Steutelwoorden
1998	De Osteopathische behandeling van het diafragma	C. A. van Beekhuizen & C. de Leeuw	Pilotstudy	Heeft een osteopathische behandeling van het diafragma invloed op de veneuze circulatie?	Diafragma, circulatie, vena cava inferior, premenstrueel syndroom, hart, lever, vena hepatica
2000	Het voorkomen van plagiocephalie bij de neonat	P. Achten	literatuurstudie / correlatie onderzoek	Is er een verband tussen de bevallings rangorde, kinderen van primipara versus kinderen van multipara, en/of het al dan niet ingeleid zijn van de moeder en het voorkomen van plagiocephalie bij de neonat?	Plagiocephalie, asymmetrie schedel, neonat, barings proces, pariteit, inleiding, geboorte, geboorte trauma, synchondrosis speno-basilaris, lateral strain, betrouwbaarheidsonderzoek,
2003	Casestudie RSI	C. Admiraal	Casestudie	Is er een relatie tussen de ulcus duodenum en de RSI klachten bij een patiënt?	RSI klachten, muisarm, omentum minus, duo I, ulcus duodenum
2003	Mediris 5	C. Bergmans	Exploreerend, survey onderzoek	Draagt het MEDIRIS 5 software programma bij aan het ordenen en het verwerken van onderzoeks- als behandelgegevens van patiënten om daarmee een retrospectieve studie naar het effect van de osteopathie te kunnen uitvoeren?	Software programma, patiënten dossiers, onderzoek-behandelgegevens, retrospectieve studie, effect van osteopathie, statistieken, betrouwbaarheid, wetenschappelijk, ICPC, PEDM model
2005	Onderzoek naar de mogelijke gevolgen van een vacuümextractie bij kinderen	M. Bergmans & drs. B. van Engelen	Literatuurstudie en cross-sectioneel onderzoek	In dit onderzoek, waarin geen osteopathische interventie is gepleegd, is nagegaan of er een relatie bestaat tussen de mate van specifieke klinische complicaties ('gezondheid') bij kinderen die wel en kinderen die niet middels een vacuümextractie ter wereld zijn gekomen.	Literatuuronderzoek, vacuümextractie, scalptrauuma, cephalohematoma, kinderen, bevalling,
2011	Is er een osteopathisch verband tussen de knieklachten en de gewichtsafname?	A. Berning-Dekker	Casestudie	Is er een osteopathisch verband tussen de knieklachten en de gewichtsafname?	Knieklachten, overgewicht, gewichtsafname, gonarthrose, PPP, PPI, intra-abdominale druk, nier, nier fascia
2010	Casestudie over de behandeling van recidiverende lage rugklachten na HNP-operatie	J. de Block	Casestudie	Wat is de invloed is van een osteopathische behandeling bij recidiverende lage rugklachten na een hernia-operatie bij deze casus?	HNP, PPI, extracellulaire matrix, fascia, peritoneum, epineurium, SLR, Slump, dura mater
2002	Onderzoek naar de effectiviteit van osteopathie bij kinderen met ADHD (Attention Deficit Hyperactivity Disorder)	H. Bok, J. van Dun & A. Ligthart	Onderzoek	Kan osteopathie een bijdrage leveren aan een afname van hyperactiviteit bij kinderen in de leeftijd van 5 tot 13 jaar met ADHD?	ADHD, hyperactiviteit, actiwatch, blackbox, kinderen, gedragsmatige stoornissen, slaapproblemen
2011	Osteopathie en subfertiliteit bij vrouwen	I. Brand-Geerdink & J. Levitt-Sanders	Literatuurstudie/kwalitatief onderzoek	Wat zijn de (klinische) ervaringen van osteopaten die vrouwen met subfertiliteit hebben behandeld?	Subfertiliteit, IVF, uterus, ovaria, tubae, hormoonhuishouding, zwangerschap, infertiliteit, PPI, pelvis minor
2005	Een auto-ongeluk	S. Chaumont	Casestudie	Hoe kan het uitblijven van elleboogklachten rechts als gevolg van een auto-ongeluk, bij deze mevrouw verklaard worden door mobilisatie van het sacrum en normalisatie van longitudinale- en transversale fluctuatie?	Auto-ongeluk, elleboogklachten, anterieur gekruiste spierketting, nekpijn, hoofdpijn, longitudinale- en transversale fluctuatie

1 tot 10 van 14 rijen

Leesvoer

College-Sutherland.de
 Morphologie.org
 Kirksville College
 Embryo in beweging

Meestbezoekt

Algemeen
 Wat is osteopathie
 Kennismaking
 Sante: anders genezen

Voor uw gemak

Sitemap
 Routeomschrijving
 Contact

Links

NRO
 NOF
 NVO

Bijlage 2. Format en bijbehorende werkinstructie

Bij elke thesis dient een format te worden ingevuld. Het format is hieronder weergegeven. Het onderstaande document is fictief ingevuld op een wijze dat helder is wat er per vak moet worden opgenomen.

Titel document	Kopzorgen		
Subtitel	Casestudie over osteopathie bij migraineklachten		
Naam auteur(-s)	W. Willemse		
Promotor/ begeleider	J. Jansen D.O.		
Datum publicatie	Januari 2015		
Type document (weghalen wat niet van toepassing is)	Case studie / literatuurstudie / klinisch of fundamenteel	A a n t a l p a g i n a ' s (i n c l . literatuurlijst)	56
Aantal bijlagen (excl. leer- / patiëntverslagen)	2	A a n t a l p a g i n a ' s	4
Titel bijlagen	<ol style="list-style-type: none"> NHG migraine VAS-schaal 		
Probleemstelling	Wat is de effectiviteit van osteopathie bij migraine?		
Subvragen	<ol style="list-style-type: none"> Kan een osteopathische behandeling van de lever van invloed zijn op de migraine bij de patiënt uit deze casus? 		
Sleutelwoorden (max. 10)	<p>Woorden die het meest de inhoud/ het onderwerp benaderen.</p> <p>Hoofdpijn, aura, misselijkheid, lever, cranium,</p>		

<p>Abstract (probleemstelling/ methode/ resultaten/ conclusie)</p>	<p>Onderwerp (objective): Waar gaat het onderzoek over? Probleem-/ vraagstellingen en subvragen noteren.</p> <p>Methode (design): De methode is een weergave van het aantal personen, die aan het onderzoek hebben meegedaan, de gehanteerde meetinstrumenten en de analysetechnieken, die er zijn toegepast.</p> <p>In geval van een casestudie volstaat de vermelding, dat het om een casestudie gaat met vervolgens een leeswijzer (een beschrijving van de inhoudsopgave, bijvoorbeeld in hoofdstuk 1 vindt u een uiteenzetting van..... vervolgens wordt in hoofdstuk 2 de....).</p> <p>Resultaten (results): Noteer de uitkomsten van het onderzoek kort en bondig en geef een weergave van de resultaten op de probleem-/ vraagstelling(-en).</p> <p>Conclusies (conclusions): Korte weergave van wat er is gedaan. Geef een helder overzicht van de resultaten en de interpretatie daarvan. Wat waren de sterke en zwakke punten uit het onderzoek? De relevantie van het onderzoek en de bijbehorende resultaten. Benoem eventuele tekortkomingen van het onderzoek.</p> <p><i>Bijvoorbeeld:</i> Onderwerp : In deze casestudie is getracht een antwoord te vinden op de vraag: 'Wat is de effectiviteit van osteopathie bij migraine?' De casus is een 45-jarige vrouw, die sinds 18-jarige leeftijd migraine aanvallen heeft.</p> <p>Methode: Middels literatuurstudie is gezocht naar een verklaring op de invloed van de osteopathische interventies bij migraine. De verklaringen zijn belicht vanuit een anatomische, embryologische, craniële en psychologisch aspect.</p> <p>Resultaten: Na een viertal behandelingen was patiënte geheel klachtenvrij. Uit het onderzoek bleek de lever dirigerend. Behandeling hiervan leverde het meest afname van klachten op.</p>
---	--

Aanbeveling(-en) auteur(-s)	<i>Denk aan vervolgonderzoek aanbevelen voor verdere verdieping en evidence van het onderzoeksonderwerp.</i> <i>Het verdient aanbeveling om wetenschappelijk onderzoek te doen naar de effectiviteit van osteopathie bij migraine.</i>
--	---

Alle niet ingevulde velden verwijderen alstublieft.

Het invullen van het format duurt ongeveer 20 minuten.

Bijlage 3. Overzicht (websites) opleidingen osteopathie

In deze bijlage is een overzicht opgenomen van websites van osteopathieopleidingen. Slechts enkele websites hebben theses of samenvattingen hiervan digitaal beschikbaar. Indien dit van toepassing is, is dit aangegeven (grijs gearceerd).

Nederland:	
College Sutherland (bevat 5 theses samenvattingen)	www.College-Sutherland.nl
IAO	www.osteopathie.eu
België:	
FICO	www.fico.be
IAO	www.osteopathie.eu
CBO	www.c-b-o.org
SCOM	www.scom.be
College Sutherland	www.college-sutherland.be
Frankrijk:	
IAO	www.osteopathie.eu
COE	www.osteocoe.fr
CEESO	www.ceeso.com
COS (lijst met titels beschikbaar)	www.cos-osteopathie.fr
ISO	www.paris-osteopathie.com
ESO (9 theses waarvan de abstracts te lezen zijn, de artikelen zelf zijn beschikbaar tegen betaling)	www.eso-suposteo.fr
Duitsland:	
IAO	www.osteopathie.eu
SKOM	www.osteopathie.com
Still Akademy	www.still-academy.de
Akademy DAMP	www.damp-akademie.de
AFO (lijst met theses, tevens abstracten)	www.osteopathie-akademie.de/diplom.html
DFO	www.dfo-zentrum.de
DOK	www.osteopathie-kolleg.com

COE	www.osteocoe.de
IFAO	www.ifaop.com
OAM	www.oam-online.de
OSD	www.osteopathie-schule.de
College Sutherland	www.college-sutherland.de
Engeland	
ESO (lijst met theses, abstract beschikbaar, artikelen tegen betaling beschikbaar)	www.eso.ac.uk/eso_publications.html
BCOM (lijst met theses)	www.bcom.ac.uk
BSO (lijst met theses)	www.bso.ac.uk/sm4publ.htm
Oostenrijk	
WSO	www.wso.at
IAO	www.osteopathie.eu
Denemarken	
IAO	www.osteopathie.eu
Zwitserland	
IAO	www.osteopathie.eu
Italië	
ISOI (lijst met theses)	www.isoi.it
Spanje	
OSM	geen internetsite gevonden
Canada:	
AOM	www.aomtl.ca
IEOQ	www.inst-osteopathie.qc.ca
COQM	www.osteopathie-canada.com
EPOQ	www.epoqnet.com
Australië	
COCA	www.coca.com.au
Verenigde Staten	
COM	www.academyofosteopathy.org
Overige database:	

CORPP: Commission for Osteopathic Research, Practice and Promotion	www.corpp.org
ORW: Osteopathic Research Web	www.osteopathic-research.com/
ORC: Osteopathic Research Center	www.hsc.unt.edu/orc/index.html
NCOR: National Council for Osteopathic Research	www.ncor.org.uk
VOD: Verband der Osteopathen Deutschland E.V.	www.osteopathie.de

Bijlage 4. Overzicht aanbevelingen uit de bestudeerde theses

De onderstaande tabel bevat een overzicht van alle aanbevelingen uit de bestudeerde theses. Per aanbeveling is aangegeven uit welke thesis deze afkomstig is.

<p>Verder onderzoek zou gedaan moeten worden naar betrouwbaarheid en validiteit van de palpatie naar mobiliteit als meetinstrument in zijn algemeenheid en bij de vaststelling van craniale bewegingsdysfuncties van de synchondrosisspheno-basilaire in het algemeen.</p> <p>Bij het onderzoek van de synchondrosisspheno-basilaire zal men in iedere geval de te onderzoeken groep op leeftijd moeten indelen in verband met de evolutie die de synchondrosisspheno-basilaire doormaakt tijdens de eerste drie decennia</p>	<p>Achten P., Het voorkomen van plagiocephalie bij de neonat, NAO, 2000</p>
<p>Deze casestudie dient als een voorbeeld van een osteopathische behandeling van RSI. Effectstudies zullen nodig zijn om de waarde van een osteopathische behandeling van RSI</p>	<p>Admiraal C., Casestudie RSI, CS, 2003</p>
<p>Het verdient aanbeveling om een grootschalig retrospectief onderzoek (Black-box) te doen met dit programma, aangezien aan dit programma de statistiek direct gekoppeld is. Het verdient aanbeveling om het programma Mediris 5 gedurende een proefperiode van een jaar in een centrum, b.v. het IMC, volledig in te voeren, met alle gegevens. Dit project zal echter wel begeleid moeten worden, gezien de nog te overwinnen struikelpunten van het programma.</p> <p>Het verdient tevens aanbeveling om bij andere gebruikers van het programma Mediris 5 in een onderzoek na te gaan of het programma voldoet en welke verbeterpunten gezamenlijk doorgevoerd kunnen worden.</p> <p>In de toekomst lijkt het programma geschikt</p>	<p>Bergmans C., Mediris 5, CS, 2003</p>

<p>Middels dit onderzoek is de gedachtegang dat toepassing van de vacuümextractie gevolgen heeft voor het kind ten dele bevestigd. Er is getracht een aanzet te geven met het verzamelen van data en het trekken van een conclusie. Aangezien de auteurs geen gebruik hebben kunnen maken van een bestaand meetinstrument, zijn zij genoodzaakt geweest veel tijd en energie te steken in het ontwerp van een eigen vragenlijst. Zoals in hoofdstuk vijf reeds aan de orde is geweest, is geen enkel (valide) meetinstrument allesomvattend en zonder discussie. Uitvoering van eventueel vervolgonderzoek zou een aanleiding kunnen zijn tot aanpassing en verbetering van het meetinstrument.</p> <p>In dit onderzoek zijn de mogelijke gevolgen van de forceps en keizersnede buiten beschouwing gelaten. Daarnaast is er niet gesproken over de mogelijke gevolgen van een</p>	<p>Bergmans M. en Engelen B. van, Kopzorgen, onderzoek naar de mogelijke gevolgen van een vacuümextractie bij kinderen, College Sutherland, 2005</p>
<p>Vanuit een regulier medische visie zou er wellicht een relatie gelegd kunnen worden tussen de knieklachten als zijnde artrose die veroorzaakt zou zijn door het overgewicht. De gewichtsafname zou er voor gezorgd kunnen hebben dat de klachten verdwijnen.</p> <p>Of er verbanden liggen tussen</p>	<p>Berning-Dekker A., Is er een osteopathisch verband tussen de knieklachten en de gewichtsafname, College Sutherland, 2011</p>
<p>Opties voor een onderzoeksopzet met betere resultaten door middel van de actiwatch zijn: een langere onderzoeksperiode, meer behandelingen en een hogere draagfrequentie van de actiwatch. Andere opties om onderzoek naar hyperactiviteit in bredere zin beter te kunnen onderzoeken zijn: onderzoek met een of meerdere gevalideerde</p>	<p>Bok H., Dun J. van en Ligthart A., Onderzoek naar de effectiviteit van osteopathie bij kinderen met ADHD (Attention Deficit Hyperactivity Disorder), CS, 2002</p>
<p>De auteurs doen een aanbeveling om onderzoek te doen met behulp van een controlegroep. Voorlichting bij subfertiliteit, welke is gegeven door de geïnterviewde osteopaten, zou onderzocht kunnen worden.</p> <p>Er is weinig beschreven over doorverwijzing bij stress op dit gebied.</p> <p>De theses en casestudies zouden in een centrale databank moeten komen.</p>	<p>Brand-Geerdink I. en Levitt-Sanders J., Osteopathie en subfertiliteit bij vrouwen, College Sutherland, 2011</p>

<ol style="list-style-type: none"> 1. Volgens de auteurs zou het interessant zijn een oogrestrictie te behandelen met een indirecte techniek. Niet rekken, maar naar de restrictie toe en vervolgens resultaten meten. Met deze techniek zouden eventuele ossale craniale oorzaken van musculaire oogrestricties uitgesloten kunnen worden 2. Een groot opgezet onderzoek met patiënten met en whiplash, nek/schouderklachten ten gevolge van RSI, in samenwerking met de faculteit van bewegingswetenschappen en oogheelkunde zou kunnen plaatsvinden. In een dergelijk onderzoek zou tevens meer specifieke informatie verkregen kunnen worden over welke segmenten van de CWK het 	<p>Brouwer A. en Bartlema R., Spierrekking van de oogmusculatuur in relatie tot de rotatie van de cervicale wervelkolom, CS, 2002</p>
--	--

<p>De kinesiologie lijkt een zeer sterke basis te zijn voor de wijze waarop lichaamshouding en lichaamsbeweging op een wetenschappelijke en mathematische wijze benaderd kunnen worden. Om voor de osteopathie een beter en meer wetenschappelijke basis te kunnen leggen, zou er gebruik gemaakt kunnen worden van de kinesiologische principes. Het zou aanbevelenswaardig zijn om te kijken naar een grotere integratie tussen osteopathie en kinesiologie. Dit zal osteopathie een grotere wetenschappelijk draagvlak geven en een mogelijk beter aanzien in de reguliere geneeskunde.</p> <p>Nu een aantal mogelijke wegen gevonden zijn waarbij een osteopathische nierbehandeling de lichaamshouding kan veranderen, is het interessant om te weten of de psyche hierdoor ook blijvend verandert. Gezien is dat de psyche een link heeft met de lichaamshouding, maar is deze link direct door te trekken naar de lichamelijke dysfuncties? En is dit systeem van beïnvloeding ook andersom te vinden en te bewijzen? Er is literatuur te vinden waarbij aangetoond is dat emotionele traumata fysieke laesies veroorzaken, die een verstoring van de lichamelijke functies tot gevolg hebben. (Hoffmann-La Roche, F. "Van emotie naar Laesie" 1969; van www.verbodengeschriften.nl) De betrouwbaarheid van deze literatuur is echter moeilijk vast te stellen en dus niet afdoende om conclusies aan te verbinden. Maar nieuwe ideeën voor toekomstig onderzoek geeft dit wel.</p> <p>Zijn er meer organen die een dusdanig sterke</p>	<p>Dam-Maertzdorf M., Verbindende wegen van nieren naar psyche en verder, CS, 2011</p>
<p>Vervolgonderzoek naar het effect op de bloeddruk bij de osteopathische behandeling van de nieren is zeker zinvol. Dit onderzoek en het onderzoek gedaan door C. van de Spijk D.O. vormen een bijdrage tot vervolgonderzoek. Hierbij moeten de factoren</p>	<p>Deunk A.E. en Nijhoff H., Het effect op de bloeddruk van een direct structurele osteopathische techniek op de rechter nier, College Sutherland, 2003</p>
<p>Het verdient aanbeveling te onderzoeken of een hysterectomie vermeden kan worden. Enerzijds kan men via osteopathie kijken of een prolaps verholpen kan worden. Anderzijds kan men via de reguliere geneeskunde met behulp van een uterus</p>	<p>Dudink-Vermaas C., Casestudie cliënte met pijn in de linker gluteaalregio met uitstraling naar het linkerbeen vanuit een osteopathisch perspectief</p>

<p>Wetenschappelijk onderzoek binnen de osteopathie is belangrijk om bekendheid te verwerven bij een grotere groep mensen. Hopelijk zal er in de toekomst dan ook nog</p>	<p>Engelen A., Casestudy over de relatie tussen hoofdpijnklachten en maagklachten na een val op</p>
<p>Voeding is in onze maatschappij al jaren een hot item waar veel over wordt geschreven en waar veel onderzoek naar gedaan wordt. Binnen de osteopathie wordt er echter weinig aandacht aan besteed en nauwelijks onderzoek naar gedaan.</p> <p>Het is goed om te zien dat er middels een vakvoeding meer aandacht voor zal komen. Afgestudeerde osteopaten hebben hier helaas geen profijt van. Het is voor de auteur ook wenselijk dat er in vakbladen en op congressen meer over voeding gepubliceerd en verteld wordt.</p> <p>Middels nascholing wordt de mogelijkheid geboden om de kennis over voeding bij te spijkeren. Wat bij de aangeboden cursussen opvalt, is dat er geen echte osteopathische visie op voeding is. Alle cursussen gebruiken een verschillende zienswijze als achtergrond. Een osteopathische visie op voeding zou wel moeten komen. Het is belangrijk om als beroepsgroep te bepalen wanneer we als osteopaat advies kunnen geven over voeding en wanneer we moeten doorverwijzen.</p>	<p>Es S. van, Osteopathie en voeding, een verkenning naar de betekenis van voeding binnen de osteopathie, College Sutherland 2010</p>
<p>De volgende aanbevelingen worden gedaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nader onderzoek naar het effect van osteopathische behandeling bij OME • Adequate behandeling van OME • Ondersteunende maatregelen 	<p>Fijen M., Je hebt mij toch gehoord, 2000</p>
<p>New studies will have to be undertaken in order to develop standard methods to test the effectiveness of a full osteopathic treatment.</p>	<p>Gottenbos F. en Schenk S., Cranio-Faciale Disfunctie, CS, 2000</p>

<p>Naar aanleiding van de resultaten van ons onderzoek komen wij tot een voorstel voor twee mogelijke vervolgstudies:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nader onderzoek naar de T3 groep. <p>Naar aanleiding van de uitkomsten (zie hoofdstuk: 4) van dit onderzoek lijkt het ons nuttig om de T3 groep, de groep kinderen die een totaal osteopathische behandeling ondergingen, nader te onderzoeken.</p> <p>Dit zou bijvoorbeeld een grootschalig veldonderzoek kunnen zijn waarbij minimaal 500 proefpersonen onderzocht en behandeld worden door meerdere osteopaten verspreid over het land. De opzet van ons onderzoek en de onderzoeks- en behandelprotocollen zoals die door ons werden opgesteld zouden hiervoor kunnen worden gebruikt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voorstel vanuit literatuurstudie. <p>Vanuit de literatuurstudie (paragraaf: 3.14) zijn wij gekomen tot een tweede voorstel voor vervolgonderzoek.</p> <p>We stellen voor om een onderzoek te doen naar kinderen die afkomstig zijn uit families met een positieve belasting ten aanzien van strabismus. Deze kinderen worden verdeeld over twee groepen. Eén groep wordt een bepaalde tijd, bijvoorbeeld 1 tot 2 jaar, behandeld met osteopathie. De behandeling dient dan vrij snel na de geboorte aan te vangen, in ieder geval ruim voor de 16e week. Dit moment is belangrijk voor een goede emmetropisatie.</p> <p>De andere groep wordt niet behandeld en is</p>	<p>Ham E. ten, Heijden G. van der, Isaak A., Onderzoek naar de effectiviteit van een osteopathische interventie bij kinderen lijdend aan convergent-divergent strabisme, CS, 2004</p>
---	---

<p>Het door mij uitgevoerde literatuuronderzoek heeft een aantal vragen beantwoord, maar ook nieuwe vragen opgeroepen. Om een antwoord te krijgen op deze vragen, is verder fundamenteel onderzoek noodzakelijk. Hierdoor kan een en ander worden omgezet in een gefundeerd klinisch onderzoek. Concreet betekent dit, dat er antwoord gevonden zal moeten worden op de volgende vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Welke samenhang bestaat er tussen de druk van de abdominale caviteit en de pelvis-caviteit? De in het literatuuronderzoek aangetroffen onderzoeken waren op dit punt niet eenduidig. • Met betrekking tot het abdominaal compartiment syndroom zijn er geen onderzoeken aangetroffen onder het bereik van graad 1, dus onder 13,6 mm Hg —0 mm Hg. Ook over negatieve druk werden geen onderzoeken aangetroffen. <p>Beide punten zijn voor de osteopathie van belang. Op deze gebieden kan verder onderzoek plaatsvinden.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ten aanzien van de modellen 1 en 2 van hoofdstuk 5.6. kan men zich afvragen of deze ook op de andere compartimenten van toepassing zijn. Onderzoek is noodzakelijk. • De modellen 1 en 2 zouden bevestigd moeten worden door middel van klinisch onderzoek op de mens. • Zijn de shearforces (in het abdominale compartiment) op één lijn te stellen met de osteopathische disfuncties? • Bestaan shearforces ook op cellulair niveau? • Shearforces zouden leiden tot visco-elastische veranderingen van organen. Er dient een verdere inventarisatie gemaakt te worden van het visco-elastisch gedrag van organen. Deze kennis kan van betekenis zijn voor de behandeling van patiënten. • Bestaat de mogelijkheid shearforces (inhomogene drukken) op te heffen en drukken te homogeniseren door middel van osteopathische handelingen? • In hoe verre zijn shearforces (drukpunten) 	<p>Heuperman L., Omgang met druk, CS, 2003</p>
<p>Een aanbeveling voor een ander onderzoek: hoe kunnen we binnen de osteopathie zorg dragen voor een goede en eenduidige notering van dysfuncties, zodat iedere osteopaat ook</p>	<p>Hokke L., Een torticollis spasmaticus, College Sutherland, 2010</p>

<p>Het opzetten van een vervolgonderzoek met een groter aantal patiënten met de medisch gekwalificeerde diagnose CRPS 1, waardoor een grote mate van overdraagbaarheid ontstaat voor de gegevens die hieruit zullen voortvloeien.</p> <p>Nader onderzoek te doen naar de aard en oorzaken van het ontstaan van CRPS 1.</p> <p>Het voortzetten van literatuur onderzoek met de meest recente gegevens aangaande CRPS 1.</p>	<p>Hoogland P. en van Lindenhuisen G., CRPS 1 een casestudy, CS, 2004</p>
<p>Gezien de onderzoeksresultaten die wij hebben gevonden lijkt het ons zeer de moeite waard om hier een vervolgstudie aan vast te koppelen. Voor een beter inzicht in het werkelijke resultaat van de Osteopathische behandeling zou het interessant zijn om in een vervolgonderzoek de gegevens te vergelijken met bijvoorbeeld placebogroepen en controlegroepen (natuurlijk beloop et cetera).</p> <p>Om grootschaliger onderzoek mogelijk te maken naar de resultaten van de Osteopathische behandelingen is het aan te bevelen om een standaard op te zetten voor de te onderzoeken parameters. Deze kunnen</p>	<p>Huijnen R., Pilotstudy naar de mogelijke indicatiegebieden van osteopathie binnen een breed spectrum, aan de hand van een retrospectieve studie, College Sutherland 2008</p>
<p>Ons onderzoek betreft een pilot studie, een eerste exploratie naar de werkzaamheid van osteopathie bij PDS patiënten. Het onderzoek is nog gaande en een analyse van de resultaten zal op een later tijdstip plaatsvinden en worden gepubliceerd. Wij beseffen terdege dat de onderzoekspopulatie redelijk klein is en dat daarmee de kans op toevallig aanwezige belangrijke verschillen tussen beide behandelgroepen groot is. Een geldige uitspraak over de werkzaamheid van osteopathie bij PDS kan dan ook niet alleen gebaseerd zijn op de resultaten van ons</p>	<p>Hundscheid H., Onderzoek naar de waarde van osteopathie bij de behandeling van het prikkelbaar darmsyndroom, CS, 2003</p>

<p>Wil men kunnen aantonen dat osteopathie effectief is bij de behandeling van dysmenorroe dan zullen grote groepen vrouwen onderzocht en behandeld moeten worden. We wilden in deze pilotstudie, waar een klein aantal vrouwen aan meedeed, onderzoeken of de behandeling van dysmenorroe met osteopathie wel of geen positieve verandering laat zien. Uit de resultaten van dit onderzoek komt naar voren dat er inderdaad sprake is van een positieve tendens. Zelfs bij deze kleine groep van elf vrouwen werd er een significante verbetering van de menstratiepijn gevonden. Daarom is het zeer de moeite waard als vervolg studie een onderzoek op te zetten met een groter aantal patiënten waarbij de resultaten statistisch kunnen worden geanalyseerd en er uitspraken gedaan kunnen worden over de effectiviteit van de osteopathie. Als uit een groter onderzoek blijkt dat osteopathie effectief is bij deze klachten, dan kunnen we onderzoeken of behandeling met osteopathie effectiever is dan een andere behandeling,</p>	<p>Jager K., Osteopathie en dysmenorroe, een pilotstudie, CS, 2004</p>
<p>Er mag in de osteopathische literatuur meer aandacht worden besteed aan de positionele brachyfalie. Positionele plagiocefalie is binnen de osteopathie en zeker ook daarbuiten in bekendheid aan het winnen, maar ondanks dat positionele brachyfalie minder voorkomt verdient het meer aandacht dan wat het nu krijgt. De osteopathische behandelindicatie van positionele brachyfalie is net zo aanwezig als van positionele plagiocefalie. Als aanvulling hierop is de term plagiocefalie misschien een beetje een modekreet geworden. Echter deze term dekt de lading niet.</p> <p>De osteopaat weet dat de osteopathie in Nederland tijd nodig heeft om begrepen te worden. Goede zaken hebben immers tijd nodig om tot rijping te komen. Dr. A.T. Still</p>	<p>Jenniskens M., Voorkeurshouding en Schedelvervorming, College Sutherland, 2010</p>
<p>Om verder osteopathie "wetenschappelijker" te krijgen is het noodzakelijk dat de S.W.O.O. en de C.O.R.P.P. bezig zijn R.C.T.'s op te zetten. Wellicht dat in de toekomst studenten osteopathie in groepsverband dit ook zouden kunnen opzetten als afstudeeropdracht. Vooral omdat de R.C.T. heden ten dage het krachtigste instrument is om effectiviteit van</p>	<p>Jorna M., Casestudy Osteopathie bij de behandeling van het prikkelbaar darmsyndroom, CS, 2005</p>

<p>Ik hoop dat deze thesis ertoe bijdraagt dat verdere onderzoeken naar het onderwerp dysfagie bij ouderen worden gedaan. Dan kan de osteopathie een bijdrage leveren aan de multidisciplinaire behandeling van slikstoornissen bij ouderen en misschien ook een bijdragen om hun levenskwaliteit te verbeteren.</p> <p>In elk geval valt te concluderen dat complexe</p>	<p>Jost A., Osteopathie en dysfagie bij ouderen, CS, 2011</p>
<p>Interessant vervolgonderzoek zou zijn te achterhalen of ook andere vergiftigingen (bv: Lyme, Malaria enz.) natuurlijk primair regulier behandeld met detoxicerende medicijnen een indicatie zijn voor osteopathische behandeling. De</p>	<p>Karels M., Dysfunctie als gevolg van vergiftiging, CS, 2007</p>
<p>De omvang van de toekomstige steekproef voor grootschalig onderzoek moet groot genoeg zijn om hier later conclusies uit te kunnen trekken die generaliseerbaar/representatief voor de onderzoekspopulatie zijn. Om met de Mann-Whitney U Test significante resultaten aan te tonen wordt volgens statistische regels een steekproef van n=30 voor beide groepen aangeraden. Vanwege redenen die in het vorige hoofdstuk benoemd zijn, zal deze omvang nog altijd niet</p>	<p>Kempen van-Tol S. van en Hendrichs N., Osteopathie en de spuugbaby, College Sutherland, 2005</p>
<p>Nader onderzoek volgens een true-experimenteel design, met experimentele- en controlegroepen, is noodzakelijk om een bredere bewijslast te vergaren voor de</p>	<p>Kessel P. van, Case study naar de invloed van osteopathie op een patiënt met migraine zonder aura, CS, 2010</p>
<p>Er is nog onvoldoende wetenschappelijk osteopathisch onderzoek bekend in de literatuur betreffende het onderwerp Bechterew en nier disfuncties. Meer onderzoek zou bijdragen aan de validiteit van</p>	<p>Kloeth M., Osteopathie en Bechterew, een casestudie, CS, 2008</p>

<p>Bij alle vier patiëntjes die in het kader van de casestudie zijn behandeld is een indaling geconstateerd. Aanvankelijk werd uitgegaan van het feit dat dit onderwerp goed te objectiveren was. Achteraf blijkt dat een eenmaal ingedaalde testis niet noodzakelijkerwijs in het scrotum hoeft te blijven.</p> <p>Voor een vervolgstudie is het aan te bevelen om zeker na drie maanden een vervolgonderzoek te doen of de testis nog steeds in het scrotum aanwezig is. Het vervolgonderzoek zou dan volgens ons door een onafhankelijk medisch deskundig persoon gedaan moeten worden.</p>	<p>Klücken A. en Haan M. de, Case studie naar cryptorchisme, CS, 2004</p>
<p>De segmentale innervatie blijkt al weer achterhaald te zijn. Deze innervatie schijnt altijd over meerdere segmenten in het ruggenmerg over te gaan via interneuronen, welke altijd samen gaan met visceraal. Verder onderzoek zou tot aanbeveling strekken om te</p>	<p>Konings H., De dura mater spinalis als een central connective device, College Sutherland, 2004</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Studenten/collega's mobiliseren om het onderzoek te gaan uitvoeren. Voorstel: tijdens de lesdagen en na-en bijscholing. - Andere pilots bekijken en geschikt maken voor groter effectonderzoek. - Contacten naar wetenschappers leggen, intensiveren, verbreden, onderhouden. - Standardiseren van onze 'handgrepen', registratie en verslaglegging-formulieren voor deze onderwerpen. - Het methodisch handelen toepassen. - Via websites de bevindingen van onderzoek kenbaar maken en het werven van patiënten zoals b.v. gebeurt bij Instituten als het Pijn Kennis Centrum Maastricht 	<p>Kort J. de en Mulder W., Twee osteopathie onderwerpen uitgewerkt tot een voorstel om onderzoek te doen, CS, 2003</p>
<p>Het vaak samengaan van het premenstrueel syndroom met cyclus gerelateerde migraine doet vermoeden dat deze beide een uiting zijn van een gemeenschappelijk onderliggend probleem. Onderzoek hiernaar zou tot aanbeveling strekken. Tevens zou het interessant zijn, de relatie</p>	<p>Lambregts A., Dura mater spinalis en tentorium cerebelli in relatie tot cyclus gerelateerde migraine, CS, 2003</p>

<p>De resultaten betreffende pijn, respirometrie en huiduitslag evolutie duiden erop dat verder, fundamenteel onderzoek noodzakelijk is maar zeker de moeite waard.</p>	<p>Lemahieu L., Herpes Zoster Thoracalis immunologisch-lymfatische aspecten, ..., 1997</p>
<p>De combinatie mens en de inclinometer van Cybex is mogelijk onvoldoende nauwkeurig om zuiver objectief veranderingen in de bewegingsmogelijkheid vast te kunnen leggen. Mogelijk worden er andere meer geavanceerde methoden ontwikkeld, zodat de meetfout verminderd wordt.</p> <p>Mogelijk dient het onderzoek van het sigmoid</p>	<p>Logeman E., Relatie dysfunctie sigmoid en mobiliteit art. coxofemoralis, ..., 2000</p>
<p>Bij verder onderzoek zou het enerzijds wenselijk zijn dat tevens helder wordt gemaakt met wat voor eenduidige diagnose men werkt die ten grondslag ligt aan de depressiviteitklachten. Depressiviteitklachten kunnen een brede achtergrond hebben (Hoofdstuk 3). Men kan binnen deze patiëntengroep nog een onderverdeling maken in verschillende DSM- diagnoses. Dit maakt de groep die wordt onderzocht wel</p>	<p>Meerveld B., De behandeling van een patiënte met depressiviteitsklachten, College Sutherland, 2010</p>
<p>Verder onderzoek zou van belang zijn om daadwerkelijk wetenschappelijk aan te kunnen tonen dat osteopathie een positief effect heeft op varices in de onderste extremiteit. Het resultaat van deze casestudy/ behandeling kan daarom slechts een aanzet zijn tot verder onderzoek. Er kunnen geen conclusies uit getrokken worden. De kosten</p>	<p>Mur J., Osteopathie en varices; een casestudy, CS, 2008</p>

<p>Praktische onderzoeken zijn binnen het osteopathisch concept nauwelijks mogelijk. In de eerste plaats is elke klacht individueel bepaald, volgens een individuele organisatie en actuele functie. De contradictie in deze is in paragraaf 9.3.1. reeds besproken. In de tweede plaats beschrijft het osteopathisch concept een holistische organisatie, waarbij alle systemen een onderlinge invloed uitoefenen.</p> <p>Praktisch onderzoek naar de werking van osteopathie betekent derhalve dat men met een dermate grote hoeveelheid variabelen rekening moet houden, dat het onderzoek onmogelijk wordt. Het is derhalve niet zinvol de werking van een enkele techniek van de osteopathie te evalueren, met als conclusie de werkzaamheid van osteopathie, omdat dit het osteopathische concept als geheel verloochend. Evaluatie van osteopathische technieken is zinvol in het licht van het totale concept.</p> <p>Wel zijn wetenschappelijke studies en ontdekkingen toepasbaar in het osteopathische concept, ten einde het concept te toetsen, aan te passen en te vervolmaken. Zeker is dat de empirische bevindingen en de daarmee samenhangende axioma's binnen de osteopathie de toets der wetenschap dienen te doorstaan.</p> <p>Een zeer zinvolle suggestie ten aanzien van wetenschappelijke toetsing wordt vermeld in het rapport 'alternatieve behandelwijzen en wetenschappelijk onderzoek' van de Nederlandse Gezondheidsraad. (Borst-Eilers et al, 1993) Hierin wordt voor de wetenschappelijke toetsing van alternatieve geneeswijzen het model van de 'black-box-methode' beschreven. Deze methode sluit direct aan bij de verschillen in veronderstellingen zoals in paragraaf 9.3.2. wordt beschouwd.</p>	<p>Muts R., Bindweefsel en het basisbioregulatiesysteem als aangrijppunt voor osteopathische behandeling, CS Antwerpen, 1994</p>
---	--

<p>Fysiologische relaties tussen de organen zijn aanwezig. Maar of een verbeterde mobiliteit van bijvoorbeeld de radix mesenterium, via endocriene weg, een functionele verandering teweeg kan brengen op de maag blijft tot nu toe speculatief.</p> <p>De middelen om dit verder te onderzoeken zouden vanuit de reguliere geneeskunde moeten komen. Het nameten van hormonale plasmaconcentraties voor en na een</p>	<p>Mutsaerts D., Invloed van de dunne en dikke darm op de maag. Is er een fysiologische verklaring, CS, 2007</p>
<p>Nader onderzoek zou moeten worden gedaan naar wat de invloed van een osteopathische behandeling is bij enteroptosis met C.O.P.D. zonder dat er sprake is van regulier medische interventie.</p> <p>Daarnaast zal het goed zijn om objectieve gegevens te kunnen verzamelen in het</p>	<p>Oskam J.H., Wat is de invloed van de osteopathische behandeling van enteroptosis op C.O.P.D., CS, 2009</p>
<p>We hebben er bewust voor gekozen de dyslexie buiten beschouwing te laten vanwege de omvang van het onderwerp. In een vervolg onderzoek zou het bijzonder interessant zijn om de relatie tussen de ontwikkelingsstoornissen in de motoriek en het mogelijk ontwikkelen van dyslexie nader te belichten.</p> <p>Is het mogelijk dat M. minder problemen ondervindt t.a.v. de dyslexie omdat de dura zijn normale spanning heeft verkregen?</p> <p>Het verdient aanbeveling te onderzoeken in hoeverre de asymmetrie van het viscerocranium, door een mogelijke SSB dysfunctie, bij de geboorte al een predisponerende factor is geweest voor motorische ontwikkeling bij kinderen.</p> <p>Het zou wenselijk zijn om tot een consensus te komen over de verschillende schema's die gebruikt worden om de motorische en sociaal emotionele ontwikkeling van het kind in kaart te brengen.</p>	<p>Prins S., De invloed van een osteopathische behandeling van de dura mater, op de motoriek en de sociaal emotionele ontwikkeling van een kind, CS, 2007</p>

<p>Het onderzoek richt zich op een groep volwassenen zonder aanwijsbare dysfunctie. Uiteindelijk blijkt dat mensen een osteopaat in de meeste gevallen zullen consulteren wanneer er een dysfunctie is. Het lijkt daarom zinnig om een onderzoek te doen naar een groep mensen met een longdysfunctie bijvoorbeeld.</p> <p>Verder onderzoek kan zich richten op de vitale capaciteit bij diverse groeperingen zoals sporters en niet sporters, vrouwen en mannen, kinderen en volwassenen et cetera.</p>	<p>Pronk F, Abdominale druk toename en de vitale capaciteit, CS, 2000</p>
<p>Onderzoek naar actiemethoden en effecten: De Santiagotheorie en het feit dat er nog onvoldoende methodologie is ontwikkeld om niet-lineaire fenomenen te bestuderen, bemoeilijkt de studie van complementaire therapieën momenteel. Het hanteren van lineaire modellen in de studie van deze geneeswijzen is een abstraherende, fragmenterende benadering van de realiteit en staat dus haaks op het concept van deze geneeswijzen. Een lineaire onderzoeksmethode past ons inziens niet in het holistisch paradigma.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wetenschappelijk onderzoek gebeurt best in een breed maatschappelijke context onder vorm van effectstudies, een pragmatische methode volgens P.D. Schwartz (bij J.J. Aulas in 4, ag. 217) <p>Placebo-gecontroleerde studies, onderzoeken waarbij een "pseudo-</p>	<p>Ree S. de, Veldstra L., Peeters K., Positie van de osteopathie binnen de gezondheidszorg vanuit historisch en juridisch perspectief een model voor uitsluitingsdiagnostiek, NAO, 2000</p>
<p>De verklaringen opgesteld in de discussie werpen een aantal vragen op:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tot hoever in het herstelproces kun je als osteopaat nog iets bieden? Tot welk moment spreken we van genezing, anders geformuleerd wanneer besluit je als behandelaar te stoppen, omdat de grens van je invloed op verdere verbetering is bereikt. Over het algemeen stoppen de 	<p>Rekveldt P, Osteopathie en prostaatproblematiek, CS, 2008</p>
<p>Mijns inziens verdient het bewerkstelligen van een objectivering van gegevens uit onderzoek vanuit de osteopathie een grote prioriteit. Dit, om het vak osteopathie meer geloofwaardigheid te geven en via evidence</p>	<p>Rijn T. van, Wat is het mogelijk effect van een osteopathische behandeling van een patient met een adhesive capsulitis van de</p>

<p>Voor de toekomst kan dat betekenen, willen we duidelijk en objectief aantonen dat osteopathie werkt bij deze klachten, er een blind onderzoek opgezet moet worden. Voor de wetenschap en zorgverzekeraars van groot belang, voor de kritische kant van ons vak zeker ook, maar laten we het 'voelen' niet</p>	<p>Roes S., Wat zou de invloed kunnen zijn van osteopathie bij recidiverende urineweginfecties, CS, 2008</p>
<p>Naar aanleiding van de literatuurstudie en het onderzoek zijn er de volgende aanbevelingen met betrekking tot vervolgonderzoek.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Een financieel draagvlak creëren voor het onderzoek. 2. Samenwerking met de reguliere geneeskunde is essentieel voor het goed opzetten van een grootschalig patiëntenonderzoek. 3. Het onderzoek zal over een langer tijdsbestek moeten plaatsvinden dan zeven weken. In ieder geval dient er een follow-up plaats te vinden. 4. Rekening dient gehouden te worden met de ervaring en scholingsachtergrond van de osteopaten. 5. Monitoren van de intra-persoonlijke variabelen (medicatie, voeding, activiteiten van het algemeen dagelijks leven) gedurende de onderzoeksperiode, om de 	<p>Sanders G.J.C. en Tops S.L.J., Astma bronchiale, College Sutherland, 2005</p>
<p>Het zou interessant kunnen zijn om een effectonderzoek te doen naar kinderen die stotteren na meningitis. Tevens kun je je afvragen wat de invloed van de meningen zou kunnen zijn op andere aandoeningen zoals epilepsie of dyslectie. De vraag is ook waarom hier precies het taalcentrum is aangedaan en</p>	<p>Sol G., Osteopathie en stotteren, CS, 2009</p>

<p>Samenwerking met een of meerdere universiteiten: het is zinvol dat er met een of meerdere universiteiten contacten en samenwerking aan te gaan. Alleen al vanwege een betere toegankelijkheid wat medische bibliotheken, statistische programma's betreft.</p> <p>Toegang tot, of aanschaf van, statistische programma's voor of door de osteopathie opleidingen of beroepsvereniging.</p> <p>Het zoeken/ vormen van een voor de osteopathie toegankelijke medisch-ethische commissie. Het zou goed zijn als er in Nederland een voor de osteopathie toegankelijke medisch-ethische commissie gevonden wordt die affiniteit met de osteopathie heeft.</p> <p>Afsluiten van collectieve verzekeringen t.b.v. wetenschappelijk onderzoek: daar een goed</p>	<p>Staps A., Bons R. en Regt J. de, Onderzoek naar de effectiviteit van osteopathie bij de behandeling van p e r i a r t r i t i s humeroscapularis, College Sutherland, 2004</p>
<p>Uitvoering van de onderzoeksopzet, zoals Wiep Mulder in haar thesis van 2003 voorstelt, zou de effectiviteit van osteopathie bij de patiënt met PPP kunnen aantonen.</p>	<p>S t a r k I . , Zwangerschapsgerelateerde bekken en of rugklachten, CS, 2005</p>

A) Ons onderzoek is een pilot-studie naar de mogelijkheid de effectiviteit van osteopathie of eender welke behandelwijze te meten aan de hand van de "black box" benadering. Deze thesis kan een leidraad zijn voor het opzetten van een onderzoek volgens de "black box" benadering. Een leidraad voor onderzoek naar de effectiviteit van eender welke behandelwijze op eender welke aandoening. In deze thesis is ingegaan op wat de "black box" benadering precies is en worden de valkuilen, plus- en minpunten aangegeven van een onderzoek volgens deze benadering. Andere onderzoekers kunnen met onze op- en aanmerkingen rekening houden bij de opzet en uitvoering van toekomstig onderzoek.

B) Gezien het feit dat de alternatieve geneeswijzen geen eigen onderzoekstraditie kennen, de structuur en middelen van dit veld (nog) niet zodanig zijn dat men slaagt in zelfstandig opzetten en uitwerken van een verantwoord onderzoeksprogramma en er nauwelijks of geen inbedding is in wetenschappelijk instituten, lijkt overheidssteun op dit punt zeker gerechtvaardigd en noodzakelijk. Geldelijke steun (subsidie - aanvragen) van de overheid behoort tot de mogelijkheden. Het strekt tot aanbeveling dat beroepsorganisaties van de verschillende alternatieve behandelwijzen wetenschappelijke commissies in het leven roepen die contact onderhouden met organisaties die wetenschappelijk onderzoek kunnen begeleiden, leiden en / of financieren. Te denken valt aan contact met organisaties als het Nederlands Instituut voor Onderzoek van de Eerstelijns Gezondheidszorg (NIVEL), universiteiten, de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO), de Raad voor Gezondheidsonderzoek en / of de Ziekenfondsraad.

Gezien de tijdrovende en complexe communicatiestructuren binnen deze organisaties en met de buitenwereld (potentiële onderzoekers uit het alternatieve veld) bevelen wij aan dat wetenschappelijke commissies van beroepsverenigingen en / of opleidingen van de verschillende alternatieve geneeswijzen deze taak op zich nemen, daar het voor individuele onderzoekers te tijdrovend en vaak te complex is om in communicatie te treden met deze instellingen.

Tintelen, M. van, Onderzoek naar de effectiviteit van osteopathie bij de behandeling van migrainepatiënten, CS, 2001

<p>Een gestandaardiseerde methode, bijvoorbeeld via een vragenformulier omtrent ADHD, zou verbeteringen in de klachten van patiënt meetbaarder en concreter kunnen</p>	<p>Vasconcelos, P., Attention Dificit Hyperactivity Disorder, CS, 2009</p>
<p>De auteurs pleiten voor een osteopathische onderzoeksmethode voor structurele, viscerale en craniële onderzoekstechnieken, welke geëvalueerd en gereproduceerd kunnen worden (inter- en intra-beoordelaarsbetrouwbaarheid). Inhibitie technieken en soortgelijke moeten relaties bevestigen.</p> <p>Evidence based onderzoek naar de onderwezen technieken en testmogelijkheden om een beeld van relationele invalshoeken</p>	<p>Verghote C. en Coussement C., Evaluatie inleidend osteopathisch integratief onderzoek, College Sutherland, 2011</p>
<p>Osteopaten behandelen vooral de mobiliteit van de viscera. In de geraadpleegde onderzoeken zijn de viscera voornamelijk onderzocht met behulp van elektrische en chemische prikkeling.</p> <p>Het zou interessant zijn om te onderzoeken</p>	<p>Verheul C., Viscerale benadering van rugklachten tijdens een groeisput, College Sutherland, 2004</p>
<p>Bij het schrijven van deze casestudie zijn er enkele ideeën ontstaan, die interessant kunnen zijn voor osteopathie studenten om eventueel verder uit te diepen. Het zou b.v. mogelijk zijn, om een aantal gelijkwaardige casussen over dit onderwerp met elkaar te vergelijken, om op deze manier de besproken werkingsmechanismen sterker neer te kunnen zetten. Dit zou de Nederlandse osteopathische research positief kunnen ondersteunen. Een andere gedachtegang is, hoe zouden we de osteopathie kunnen</p>	<p>Verstraten E., Osteopathie bij een adolescente met verschillende klachten, CS, 2008</p>
<p>Wanneer de inhoud van het vak osteopathie inzichtelijk wordt gemaakt ter bevordering van de communicatie met andere disciplines in de zorg, is het van belang dat er een duidelijke verklaringsmechanisme wordt geformuleerd. Het vak behoudt echter haar kracht wanneer er ook een kapstok wordt gedefinieerd voor de (nog) onverklaarbare mechanismen. De erkenning en definiëring van deze kapstok geeft de potentiële magie een plaats en bekrachtigt daardoor juist de</p>	<p>Volkers A., Casestudie over de relatie tussen de tibia en een drukkend gevoel in het kleine bekken, CS, 2009</p>

<p>Aanbevolen wordt, niet alleen voor wetenschappelijk onderzoek, maar ook voor osteopathisch onderzoek en behandeling in de praktijk gebruik te maken van een gestructureerde methode voor het verzamelen van klinische gegevens. Het perspectief georiënteerde methode is een voorbeeld hiervan. Ook het hanteren van gestandaardiseerde onderzoeksprotocollen, zoals gebruikt in de thesis scheelzien... bekeken vanuit een andere hoek, met een andere kwalificatie van de onderzoeksgegevens, is aan te bevelen. Uiteindelijk na het inventariseren van de onderzoeksgegevens en bevindingen kan er een basis gelegd worden voor de</p>	<p>Vugt M., Hernia umbilicalis bij een zuigeling: Een osteopathische indicatie, College Sutherland, 2005</p>
<p>Het resultaat van de osteopathische behandeling en de inhoud van deze casestudie moeten worden beschouwd als een aanzet tot verder onderzoek. Het mag zeker niet gezien worden als een studie waar eventuele</p>	<p>Winters P., Veneuze klachten in de onderste extremiteit & osteopathie, CS, 2005</p>
<p>Omdat osteopathie beoogt te werken met de gehele mens en meer specifiek op het bindweefsel en mobiliteit is naar de auteurs inziens een zeer bruikbare en breed toepasbare theorie binnen de gehele osteopathie. Nader onderzoek naar de toepasbaarheid hiervan strekt daarom tot de aanbeveling.</p> <p>In de implementatie in de casus is geprobeerd</p>	<p>Zwaan J., Osteopathie bij overmatige slaperigheid overdag, CS, 2007</p>

SAMENVATTING

Binnen de osteopathie in Nederland was geen centrale database voor het publiek maken van de onderzoeksresultaten van de verschillende theses en casestudies die geschreven zijn voor de afronding van de opleiding osteopathie. Door het beperkt delen van deze kennis wordt het voor een relatief jong vakgebied, met een beperkte groep beroepsbeoefenaars in Nederland lastig om het vakgebied osteopathie te versterken binnen het maatschappelijk krachtenveld.

Het doel wat voor ogen was bij aanvang van dit project is het inventariseren en samenvatten van de tot en met 2011 geschreven theses in opdracht van College voor Osteopathische Geneeskunde Sutherland Amsterdam, met als doel het aanleggen van een digitale database, ter bevordering van intercollegiale osteopathische kennisuitwisseling.

Tegelijk met het inventariseren van de voor de opleiding osteopathie van het College Sutherland geschreven theses, is gewerkt aan het ontwikkelen van een standaard format waarin de kerngegevens van alle theses worden opgenomen. Na overleg met de opleiding en de promotor is het format vastgesteld.

In totaal moesten 100 theses van de 142 theses worden doorgelezen en samengevat in het format. Om uiteenlopende redenen waren de overige documenten niet voor publicatie geschikt.

Naast de ontwikkeling van de database zijn de theses tevens geanalyseerd. Hieruit kwamen diverse constatering naar voren met betrekking tot de onderwerpen, aanlevering van de documenten en type document. Op basis hiervan zijn verschillende conclusies getrokken, de belangrijkste conclusies waren:

Ongeveer 2 op de 3 theses zijn een casestudie. Het nadeel van de casestudie van een beperkte onderzoeksgroep en een grote detaillering is dergelijk onderzoek moeilijk bruikbaar voor lobby en public relations activiteiten richting derden. Een casestudie is een beschrijving van een casus en geen vergelijking met een andere casus.

Door het verschaffen van het inzicht in de voorhanden zijnde theses via de website www.college-sutherland.nl is er een bredere toegang tot de bibliotheek van College Sutherland gecreëerd. De onderzoeken, conclusies en aanbevelingen kunnen dienen als basis voor nader onderzoek en als informatiebron voor patiënten en andere stakeholders. Hierbij aangetekend dat derden enkel de samenvattingen kunnen benaderen.

Een dergelijke database heeft ook een keerzijde. De keerzijde is dat er nu onderhoud op de database moet plaatsvinden. Het eigendom, beheer en onderhoud is een verantwoordelijkheid van College Sutherland Amsterdam. Om het systeem accuraat te houden zal door de opleiding tijd en middelen geïnvesteerd moeten worden om de database te blijven vullen en onderhouden.

Om de osteopathie in Nederland op een hoger plan te trekken wordt in deze thesis een aantal aanbevelingen gegeven aan zowel de opleiding College Sutherland Amsterdam, als aan het totale vakgebied. De aanbevelingen geven een richting voor het professionaliseren en sterker positioneren van de osteopathie in Nederland door aandacht te geven aan het stimuleren van de samenwerking tussen de opleidingen, zowel nationaal als internationaal, het meer publiek ontsluiten van informatie en

investeringsruimte creëren voor het uitdiepen van de wetenschappelijke kennis omtrent de osteopathie.

ABSTRACT

Within osteopathy in the Netherlands there was no central database for publishing the research results of the various theses and case studies written for the completion of the study for osteopathy. For a relatively young discipline, sharing the knowledge limited, it is hard to strengthen the osteopathic profession within the social arena in The Netherlands.

The goal in mind at the start of this project is to identify and summarize the up to 2011 written theses on behalf of College of Osteopathic Medicine Sutherland in Amsterdam, with the aim of building a digital database to facilitate peer osteopathic knowledge.

Along with the inventory of the study of osteopathic College Sutherland written theses, is working on developing a standard format in which the core data of all theses are included. After consultation with the staff of the study and the promotor the format is adopted.

In total there are 142 theses written, of which 100 theses had to be read and summarized in the format. For various reasons the other documents were not fit for publication.

Next to the development of the database the theses are analyzed. This resulted in several observations relating to the subjects, delivery of documents and document type. On this basis different conclusions were made, the main conclusions were:

Approximately 2 out of 3 theses are a case study. The disadvantage of the case study is a limited research and a great detailing. Such research is difficult for lobbying and public relations activities towards third parties. A case study is a description of a case, it is not a comparison between cases.

By providing insight into the available theses on the website www.college-sutherland.nl, there is wider access to the library of College Sutherland created. The studies, conclusions and recommendations can serve as a basis for further research and as an information resource for patients and other stakeholders. Which noted that third parties can access only the summaries.

Such a database also has a downside. The downside is that now servicing the database must take place. The ownership, management and maintenance is the responsibility of College Sutherland Amsterdam. To keep the system accurate time and resources must be invested to keep filling the database and maintain it.

To get osteopathy in the Netherlands on a higher plane, in this thesis a number of recommendations to College Sutherland Amsterdam, the NACO and to the total field are given. The recommendations give a direction to professionalize and strengthen the position of osteopathy in the Netherlands by paying attention to the promotion of cooperation between the programs, both nationally and internationally, the more public disclosure of information and to create possibilities for the deepening of the scientific knowledge of osteopathy.

RÉSUMÉ

L'ostéopathie aux Pays-Bas ne connaissait jusqu'à présent aucun centre de données accessible au public, pour permettre la publication des différentes thèses, et études de cas écrites, permettant d'arrondir les études d'ostéopathie. Le manque de moyen de partager de ces connaissances, pour une profession relativement récente, avec un nombre de praticiens professionnels restreints aux Pays-Bas, rend d'autant plus difficile pour la profession d'ostéopathe, de se montrer forte au sein de la société.

Le but au départ de ce projet était d'inventorier et de résumer toutes les thèses écrites jusqu'en 2011, pour l'obtention du titre D.O. au Collège Sutherland d'Amsterdam, afin de construire une bibliothèque digitale dans le but de promouvoir l'échange de connaissances interprofessionnelles.

Parallèlement à l'inventorisation des thèses écrites pour la formation d'ostéopathie au Collège Sutherland, un travail de conception d'un format standardisé a été effectué, où les données clefs de toutes les thèses seront répertoriées. Après concertation avec des responsables du Collège et du promoteur, ce format a été établi.

Au total 100 des 142 thèses lus ont été présentés dans ce format. Pour diverses raisons, les autres thèses n'ont pas été publiées.

De plus, à côté de la mise en place d'une base de données, les thèses ont également été analysées. De cette analyse résultent un certain nombre de constatations, aussi bien concernant les différents sujets, que la présentation et les différents types de documents. De ces constatations ont été tirées plusieurs conclusions, les plus importantes étant les suivantes:

Environ deux tiers des thèses sont des études de cas. L'inconvénient d'une étude de cas, d'une population d'étude limitée, est qu'elle n'a que peu de valeur pour les activités de lobbying et de relations publiques envers de tierces personnes. Entre les différentes études de cas, il n'est pas (ou ne peut être) question de relations transversales (ou : entre les différentes études de cas, aucune transversale n'a été établie). Pour cela il n'y a pour le moment que peu de recherches adaptées à la promotion des relations publiques et lobby envers de tierces personnes.

Pour se procurer une vision d'ensemble des différentes thèses, via le site internet de Collège Sutherland (www.college-sutherland.nl), il a été créé une plus grande accessibilité à la bibliothèque du collège. Les articles, les conclusions et les recommandations peuvent ainsi servir de base pour l'élaboration de nouvelles recherches, ainsi qu'une base d'information pour patients et autres intervenants. En précisant que seules les conclusions sont accessibles au grand public.

Une telle base de données a aussi ses inconvénients. Cette base de données nécessite un suivi, une maintenance (entretien). La possession, la gestion et la maintenance est sous la responsabilité du Collège Sutherland d'Amsterdam. Pour garder le système exact, le collège devra investir du temps et des moyens pour tenir à jour cette base de données.

Afin d'amener l'ostéopathie aux Pays-Bas à un niveau supérieur, il est proposé dans cette thèse, un certain nombre de recommandations au NACO, ainsi qu'à toute la profession. Ces recommandations sont à titre directionnel, et ont pour but de favoriser la professionnalisation et le renforcement de la position de l'ostéopathie aux Pays-Bas, en orientant les efforts vers la stimulation de la coopération entre les

différentes écoles, nationales et internationales, la création d'un espace d'information et d'investissement plus ouvert, et par ce biais, une optimisation des moyens d'approfondissement des connaissances scientifiques concernant l'ostéopathie.